

Український журнал для молоді і старших

ЕКРАН

PIK VOL. XI

ЕКРАН - UKRAINIAN MAGAZINE for YOUTH & ADULTS

ОСТ.-DEC. 1971 ЖОВТЕНЬ-ГРУДЕНЬ 1971

59-60

ЦІНА ПРИМ. 1.00

У соті роки з дня народження Василя Стефаника

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК Vasyl Stefanyk

Малюнок Ф. Константинова

14 травня 1871 — † 7 грудня 1936

Потрясаючі вісті з батьківщини В. Стефаника

ВАСИЛЬ СТЕФАНИК

У травні 1971 року минає сторіччя з дня народження Василя Стефаника — видатного українського новеліста, за словами поета-революціонера Івана Франка, — «може найбільшого артиста (тобто — майстра слова), що полвився у нас від часу Шевченка».

Василь Стефаник — неперевершений майстер новели в українській літературі. Його новаторська, оригінальна манера письма мала значний вплив на розвиток новітньої української прози. Письменник шаскрізь народний, Стефаник користувався творчим досвідом сучасної йому передової зарубіжної літератури, утверджував на народній основі здобутки світової художньої думки.

Стефаник — видатний митець, який разом з Іваном Франком, Лесею Українкою, Михайлом Коцюбинським, Ольгою Кобилянською та іншими поетами й прозаїками утверджував світову велич українського «художнього» слова. Стефаник — це жива традиція нашої літератури, це гордість нашого народу.

* * *

Василь Стефаник народився 14 травня 1871 року в прикарпатському селі Русові, в Галичині, що тоді входила до складу австро-угорської імперії. За традицією селянського роду він мав стати хліборобом. Але доля судила йому бути письменником, володарем селянських душ, які він щедро засівав добром, світлом надією на краще майбутнє.

Йому, мужицькому синові, нелегко було прокласти дорогу до освіти й культури. Тільки небагатьом вихідцям з села в той час вдавалося переборювати труднощі, що стояли на «шляху в люди». Сини українців-селян змушені були навчатися в польських або німецьких гімназіях, де їх намагалися сполонізувати, овічечити; в школі вони зазнавали тяжких знущань і болючих образ, за найменші провини їх виключали з гімназій.

Стефаник виніс ці всі знущання, навчаючись у Коломийській та Дрогобицькій гімназіях, щоб лише здобути освіту, а відтак працювати для блага скривджених і знедолених.

Стефаник готувався працювати лікарем, але його заповлила література. Став письменником. Всього себе віддав творчості. Писав кров'ю серця, бо дуже любив своїх героїв-селян, страждав їхніми стражданнями, радів їхніми надіями.

На літературній півні вперше виступив 1897 року, опублікувавши в чернівецькій селянській газеті «Праця» низьку новел з народного життя. Через два роки вийшла його знаменита збірка новел і нарисів «Синя книжечка», що зразу привернула до себе увагу і читачів, і критики. В українській літературі заявив новий талант. Один за одним з-під пера Стефаника виходять мініатюри-шедеври. 1900 року він надрукував збірку новел — соціально-психологічних студій — «Камінний хрест». Через рік появляється його книжка «Дорога». Письменник стає одним з провідних українських прозаїків-новелістів.

(УІС «СМОЛОСКИП»). 9. травня 1971 р., напередодні VI З'їзду Спілки Письменників України (СПУ), відбулися величаві відзначення сторіччя дня народження Василя Стефаника.

До рідного села великого письменника — Русова на Покутті — з'їхалося біля 20 тисяч людей із різних кінців України та багатьох республік СРСР.

Київські учасники цих святкувань привезли потрясаючі вісті про незнищеність українського духа в цьому кутку України. Потрясаючою була вістка про те, що в районному

місті Снятині, в 1969 р., було знищено працівниками КГБ і міліції пам'ятник В. Стефаникові, який стояв біля місцевої десятирічки, що носить ім'я письменника. Пам'ятник цей був поставлений в Снятині в 1961 р. у 90-річчя від дня народин письменника. Однієї ночі пам'ятника біля школи не стало, затерто сліди, а відважним, які запитували, що сталося з пам'ятником, грозили розмовою з представниками КГБ, а то й арештом. Не зважаючи на це, багато місцевих людей почали писати протести до урядових чинників, СПУ та літературних видаць. Вси

листи, як згодом виявилось, опинилися в КГБ. Рух в обороні пам'ятника В. Стефаникові поширився на всю область і представники влади були примушені повернути пам'ятник, але інший.

Вістка ця дуже скоро поширилася серед учасників VI З'їзду СПУ.

Київські учасники святкувань В. Стефаника в с. Русові привезли також багато вісток про рух опору, терор і переслідування на Покутті.

В травні 1970 р., в «день перемоги», студенти в Чернівцях мали знищити в медичному інституті портрет Леніна, повісити на його місце тризуб, а на місце червоних прапорчиків — вивісити жовто-сині. Підпам'ятником Ленінові хтось мав зробити напис: «Тут буде колись стояти пам'ятник борцям за Україну».

У місті Снятині мали судити трьох малолітніх учнів десятирічки, а в тому й 15-річного Вахнюка з с. Русова, за те, що вони мали попалити червоні прапори в день перемоги.

В ряді сіл Покуття — в Устю, Завалю, Джурові та інших було спалено колгоспні стирти з сіном.

В ряді сіл нищать старовинні українські церкви. У Снятині закрита Троїцька церква, а Вознесенська — переіменена в магазин. В багатьох селах церкви закриті, переіменені в магазини або знищені.

Селяни з Драгасинова мали розказувати київським письменникам про те, як вони боролися своєю церквою.

Деяким письменникам, які були на святкуванні В. Стефаника, місцеві люди мали розказувати про колишніх НКВД-істів, що жорстоко знущалися над сотнями українських в'язнів — Філатова, Гульнішина, Ермоленка (з Чернігівської обл.) Літкосова, Шептуна, П'янкова. Вони просили, щоб письменники написали книги про жорстокі сталінські часи та викрили колишніх енкаведистів.

Не зважаючи на те, що сини В. Стефаника, Семен і Кирило, та внуки — Роман і Юрій, які опинилися в неласці, брали участь в усіх урочистостях в Русові й Івано-Франківську, їм навіть не дозволено було виголосити слово чи кілька слів подяки учасникам святкувань.

Відзначення 100-их рокових з дня народження В. Стефаника в Русові, Снятині, Коломиї, Івано-Франківську, Косові й інших місцях на Івано-Франківщині з участю письменників з Києва, Львова й інших міст України, переіменилися у велику всенациональну маніфестацію. Тисячі людей оваційно вітали Олеса Гончара й Івана Драча та закидали їх квітами.

Щоб зменшити національний характер маніфестації, кагебісти йшли на різні провокації, поширюючи чутки, що на святкування приїжджають відомі за кордоном націоналістичні діячі, які походять з Покуття. В багатьох селах напередодні святкувань поширювано чутки, що ці діячі, мовляв зріклися своїх націоналістичних позицій і «перейшли» на радянські.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

говорити, а він тишиє жінку та діти.

— Та й мій мене тишиє з дітьми.

— З вас відій котрийс мусит бути письменний. Та напишіт, аби світ знав, як нас москалі з ярма випрегают.

Саме оцей уривок і може правити за звернення Василя Стефаника до української еміграції, що складає поклін його пам'яті.

Василь Стефаник із братом і синами. Сидять (зліва): Василь Стефаник, Семен Стефаник — син. Стоять: Юрій Стефаник — син і Лука Стефанцук — брат. Фото з 1936 року.

Зібрані в трьох книжках новели Стефаника — це глибокі за змістом, майстерні за формою соціально-психологічні студії з життя галицького села кінця XIX — початку XX століття.

Він не вмів і не міг писати холодно, а «писав горючи і кров із слезами мішалася», як зізнається в одному із своїх листів. «Я писав тому, щоби струни душі нашого селянина так кріпко настроїти і натягнути, щоби з того вийшла велика музика Бетховена», — так розумів він своє високе покликання.

«Се правдивий артист із божої ласки, яким ми уже нині можемо повеличатися перед світом», — такими словами півітав його появу в літературі Іван Франко, на сторінках німецького журналу «Аус фремден цунген», представляючи зарубіжному читачеві здобутки нашої літератури. Леся Українка в петербурзькому журналі «Жизнь» захоплено пише про новаторство Стефаника, новели якого пройняті тим духом співчуття автора до своїх героїв, що надає його творам непереіможної чарівності. Поетеса високо відгукується про майстерність новеліста, який скупими, але виразними штрихами «незвичайно яскраво зображує нам цілі драми...»

НАША КУЛЬТУРА

с. Русово Івано-Франківської області. На подвір'ї меморіального музею В. Стефаника.

Юрій Стефаник.

МІЯ БАТЬКО

Василеві Стефаникові, як і іншим мертвим українським письменникам, дужим московським кулаком затискають в Україні уста, примушують говорити тільки те, чого бажать вбивці їх власного народу. Ось один приклад: У 1916 році, коли Стефаник по довгій перерві знову повернувся до творчої праці, він написав оповідання «Марія», один з кращих своїх творів. В цьому оповіданні письменник показав зустріч західних українців із українськими козаками, воїнами царської армії, знайшовши між ними спільний міст: любов до Тараса Шевченка та української пісні. Розказуючи про будову Шевченківських могил у галицьких селах у 1914 році, одна з учасниць зустрічі каже: — і тут подаю уривок з «Марії», якого в жадному советському виданні не знайдете:

— Та що з того, що сипали? Лише біди селови нароби. Москалі прийшли та могилу розкидали, гроший шукали, чи чого, та й за ту могилу і мій Михайло пропав.

— А хоч би й навіки пропав ваш Михайло, то люди ніколи його не забудут. Не боявси він москалів, а сказав їм правду: «Ви, — каже, — цілу Україну перерили, як свині, та ще й до нас приїшли рити?»

— Добре тобі, Катерино,

ЕКРАН - ЕКРАН

Ілюстрований журнал • Illustrated bi-monthly
з українського життя • of the Ukrainian life

ВИДАЄ В-ВО „ЕКРАН”-ВІДПОВ. РЕД. А. АНТОНОВИЧ

АДРЕСА: ADDRESS:
A. ANTONOVICH
2222 W. Erie Street
Chicago, Illinois 60612

ДВОМІСЯЧНИК

U.S.A.

PHONE 942-0126

ЦІНА ПРИМ. \$1.00

SINGLE COPY 1.00

ррчно \$6.00

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ У ШИРОКОМУ СВІТІ

Six million died
in UKRAINE of famine
artificially created by
red Moscow 1932-33.

ЗЛОЖИЛИ

На пресовий фонд

С. Янківський, Вінніпег	20.00
д-р Т. Гаєцький, Вінона	6.00
М. Попович, Парма, Огайо	3.50
М. Корінець, Лос Анджелес	3.00
М. Козак, Дітройт	2.00
П. Форемський, Едмонтон	2.00
Ф. Стубан, Сеймур, Конн.	1.00

З Чикага:

д-р П. і д-р Ю. Сидор	25.00
мгр І. Ліщинський	20.00
д-р С. Павлинський	20.00
д-р В. Стефурак	10.00
інж. Р. Кос	5.00
Д. Костинюк	5.00
Т. Яцків	5.00
В. Гавдьо	3.00
о. М. Бутринський	2.00

редактор Енциклопедії Українознавства
Проф. Д-р Володимир Кубійович

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

НАЙКРАЩА ЗБРОЯ
ЗА ПРАВДУ УКРАЇНИ...

Від Видавництва

Звернення до Читачів!

До Вас, Шановні Читачі, Виховники, Учителі, Батьки — це прохання. Уважно його прочитайте й подумайте.

Перед 10-ти тижнями появилось останнє число „Екрану” за місяці травень-вересень з портретом Алли Горської на його першій сторінці. На жаль, мимо найкращої волі, знову через великі грошеві труднощі, журнал і надалі не може точно появлятися. Про це ми постійно пригадуємо при кожній нагоді. Круг постійних читачів замалий, як вже було попереднім разом сказано, щоб запевняв журналові достатню фінансову базу, а тим самим і постійну його двомісячну появу.

На книгарні в сьогоднішньому часі не можна багато надіятись, бо вони загалом українського громадянства в більшості майже невідомі, а то й дуже часто зайві.

Для поширення кругу читачів нам вдалося запросити до співпраці кількох студентів, пластунів і сумішів, батьків і молодих громадян, які виявили зацікавлення „Екраном” і його поширенням у безпосередньому продажу читачам і в збиранні актуальних матеріалів з праці їхніх організацій. Та, на жаль, вони обслуговують всього кілька осередків українського поселення, в яких живуть.

На основі їхніх звітів, ми сміємо твердити, що коли б нам вдалось приєднати співробітників в більшості українських скупчень у вільному світі для безпосереднього продажу журналу читачам на різних імпрезах, академіях, концертах, громадських зборах та перед церквами і т. п., то немає найменшого сумніву, що ми осягнули б зрівноваження бюджету. Розуміється — при певній розбудові пресового фонду, оголошень, при збиранні відповідних оплат за поміщувані світлинки та приєднанні спонзорів для оплачування виховних і мистецьких матеріалів.

НАШЕ ПРОХАННЯ

Просимо Шановних Читачів, Учителів, Виховників, Родичів, Симпатиків і Співробітників журналу і в майбутньому далі заохочувати своїх знайомих та приятелів до читання і передплачування „Екрану”. Кожному новому читачеві радо вишлемо журнал для пізнання його змісту без жадного грошевого зобов'язання,

з тим що хто схоче вислати належність за одержане число або даток на пресовий фонд, приймемо з подякою. А хто цього не в силі зробити, просимо по прочитанні журналу передати його до читання приятелям і знайомим, вказуючи на його вартість.

Радіопередачам радо висилатимемо постійно й безкоштовно журнал в заміну за коротку інформацію про „Екран” на їхніх програмах. Також будемо помішувати радо коротку згадку про дану радіопередачу із світлинкою її власника для поінформування про неї нашої спільноти. Всім симпатикам, що приєднують нам 10 передплатників з точним вплачуванням передплат, висилатимемо журнал постійно, безкоштовно. Ті, що будуть продавати по 25 примірників „Екрану”, одержать, як звичайно, 20% провізії і один примірник безплатно. Отці парохі, які зорганізують продаж журналу дітьми біля церков, одержать для парафіяльного уряду дарові примірники та провізію для дітей. В такий спосіб забезпечимо журналові можливість і точної його появи і постійного покращання його змісту.

На протязі 10 років появилися 33 числа „Екрану” з понад 2500 світлинами, майже з усіх ділянок многогранного життя українців на еміграції і в Україні. Їх перші сторінки прикрашують портрети визначних і найбільш заслужених українців для свого народу, його літератури, мистецтва, Церкви, науки і його культури та виховання молодого покоління. Всі числа представляють велику виховну вартість, на жаль, багато примірників кожного числа залишаються нерозпроданими.

У нашому Видавництві можна набути кожночасно цілі комплекти „Екрану”, за винятком двох чисел. За інформаціями, замовленнями та оказовими числами просимо звертатися на адресу видавництва „Екрану”: Адам Антонович

2222 W. Erie St., Chicago, Ill. 60612

Цією дорогою запрошуємо як старших, так і молодь до співпраці в розбудові єдиного того рода ілюстрованого українського журналу в вільному світі, з огляду на його соборницький зміст.

Адам Антонович

ПАМ'ЯТАЙТЕ ПРО „ЕКРАН”

У ПОТРЕБІ!

„ЕКРАН”

Читайте

Передплачуйте Розповсюджуйте

В КОЖНУ УКРАЇНСЬКУ СІМ'Ю!

ПРИМІТКА: НА СЛУЧАЙ, КОЛИ Б В РОЦІ НЕ ВИЙШЛО 6 ЧИСЕЛ, ТОДІ НАДПЛАТУ ПЕРЕНОСИТЬСЯ НА ЧЕРГОВИЙ РІК.

БОРотьба за українську душу дитини — це таке велике завдання, що найбільші матеріальні і моральні жертви можна принести в ім'я цієї великої ідеї.

Євген Онацький, УМЕ — Олена Пчілка

Довголітній в'язень Михайло Сорока помер у концентраційному таборі в Мордовії

Нью Йорк. — За інформаціями, одержаними В-вом „Сучасність“, дня 16 червня ц.р. помер в одному із виправно-трудових таборів Мордовської АССР в районі Озерни від серцевого удару, на 60-ому році життя, сл.п. Михайло Сорока — довголітній український в'язень советських тюрем і концентраційних таборів. За профе-

сією інженер-архітект, Михайло Сорока був арештований вперше органами НКВД 1940 р. у Львові в час масових арештів і винищування української інтелігенції на ЗУЗ, і засуджений на вісім років ув'язнення. Відбувши останню частину присуду в концтаборах Воркути, М. Сорока був звільнений 1948 р. і повернувся до Львова. Протеж, уже наступного року

Сл.п. Михайло Сорока

його арештували вдруге і заслали до Красноярського краю. В 1952 році М. Сороку поставлено знову в стан обвинувачення за те, що він, перебуваючи в концтаборах Воркути, мав брати участь в підпільній організації українських політичних в'язнів, яка визнавала програму самостійної України. В днях 9 до 16 вересня 1953 року відбувся суд на Сорокою і іншими українськими в'язня-

ми, на якому Сороку і двох інших засудили до карі смерті. Пізніше, цю кару замінили йому на 25-річне ув'язнення. Таким чином Сорока мав вийти на волю в 1978 році, після відбуття двох присудів впродовж 33 років ув'язнення. Серцева недуга, якою він хворів від довшого часу, закрила перед ним цю можливість.

СВОБОДА,

П'ятий Архієпископський Синод у Римі потвердив помісність УКЦеркви ПОСТІЙНИЙ СИНОД УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

СИНОД ОЧОЛЮЄ ВЕРХОВНИЙ АРХИЄПІСКОП, ВЛАДИКИ ІВАН БУЧКО, АМБРОЗІЙ СЕНИШИН, МАКСИМ ГЕРМАНЮК І АНДРІЙ САПЕЛЯК Є ЙОГО ЧЛЕНАМИ

THE FIFTH ARCHBISHOPAL SYNOD OF THE UKRAINIAN CATHOLIC BISHOPS, HELD OCTOBER 31 TO NOVEMBER 5, 1971, AT THE CHURCH OF STS. SERGIUS AND BACCHUS IN ROME

Ukrainian Catholic Hierarchy Establishes Synod

Архієпископ Іван Бучко

Митрополит М. Германюк

Митрополит А. Сенишин

Верховний Архієпископ Йосиф Сліпий

Єпископ А. Сапеляк

ROME — Authoritative sources here state that the Fifth Archbishops' Synod of the Ukrainian Catholic Church was held here October 31 — November 5th, 1971. Fifteen bishops and archbishops of the Ukrainian Catholic Church took part in the synodal deliberations. Three other bishops were not able to attend due to illness.

The synodal fathers agreed on a Constitution for the Ukrainian Catholic Church and set up a synodal structure for that Church. It calls for the holding of synodal

deliberations every five years. A standing executive of five bishops will deal with day to day matters.

Major Archbishop Joseph Cardinal Slipyi is the head of this synodal executive as a life member. Four other bishops named to the executive are: Metropolitan Maxim Hermaniuk of Winnipeg, Metropolitan Ambrose Senyshyn of Philadelphia, Archbishop Ivan Bucko of Rome, and Bishop Andrew Sapelak of Argentina. 4

ВПРЕОСВ. І ПРЕОСВ. ВЛАДИКИ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ, ЯКІ БРАЛИ УЧАСТЬ У СИНОДАЛЬНИХ НАРАДАХ ПІД ПРОВІДОМ БЛАЖЕННІШОГО ВЕРХОВНОГО АРХІЄПІСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА СЛІПОГО, В ДНІХ ВІД 31 ЖОВТНЯ ДО 5 ЛИСТОПАДА 1971 Р., В ЦЕРКВІ СВВ. СЕРГІЯ І ВАХХА В РИМІ

Сидять (зліва): Кир Ісидор Борецький (Канада), Кир Іван Бучко (Рим), Кир Максим Германюк, ЧНІ (Канада), Блаженніший Верховний Архієпископ Кардинал Йосиф Сліпий (стоїть посередні), Кир Амвросій Сеніява, ЧСВВ (ЗСА), Кир Ніл Саварія, ЧСВВ (Канада), і Кир Йосиф Шмондюк (ЗСА). — Стоять (зліва): Кир Іван Стах (ЗСА), Кир Володимир Маланчук, ЧНІ (Франція), Кир Йоаким Сегеді (Югославія), Кир Августин Горняк, ЧСВВ (Англія), Кир Ярослав Габро (ЗСА), Кир Іван Прашко (Австралія), Кир Платон Корниляк (Німеччина), Кир Андрій Сапельяк, СДБ (Аргентина) і Кир Василь Лостен (ЗСА).

THE MOST REV. ARCHBISHOPS AND BISHOPS OF THE UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH WHO ASSEMBLED ON NOVEMBER 5, 1971 IN SS. SERGIUS AND BACCHUS UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH IN ROME AFTER THE COMPLETION OF THE DELIBERATIONS OF THE SYNODAL COUNCIL OF THE BISHOPS OF THE UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH.

His Beatitude Archbishop Major Józef Cardinal Ślipiński is standing in the center. Sitting from the left are: Bishop Isidore Boretsky from Toronto, Archbishop Iwan Buchko from Rome, Metropolitan Maxim Hermaniuk from Winnipeg, Metropolitan Ambrose Senyshyn from Philadelphia, Bishop Neil Sawaryn from Edmonton, Bishop Joseph Schmondiuk from Stamford. Standing from the left are: Bishop John Stock from Philadelphia, Bishop Wolodymyr Malanchuk from Paris, Bishop Joachim Szegedy from Yugoslavia, Bishop Augustine Horniak from London, Bishop Jaroslav Gabro from Chicago, Bishop Iwan Prashko from Australia, Bishop Platon Kornyliak from Munich, Bishop Andriy Sapelak from Buenos Aires and Bishop Basil Losten from Philadelphia.

П'ятий архієпископський синод

УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Від неділі, 31 жовтня, до п'ятниці, 5 листопада включно в приміщеннях парафіяльного будинку храму св. Сергія і Вахха відбувся п'ятий архієпископський синод Української Католицької Церкви.

В синоді взяли участь усі приєднані в Римі українські католицькі владика під проводом верховного архієпископа.

Протягом шестиденних нарад українські владика винесли ряд ухвал, з яких деякі проголошено в окремому комунікаті, після закінчення синоду. М.ін., в час нарад обговорювано конституцію Української Католицької Церкви, вибрано постійний синод. У його склад увійшли крім верховного архієпископа, чотири владика. Синод є

дорадчим органом верховного архієпископа; його вибирають щоп'ять років, а окрім того обговорено низку інших біжучих справ, про які офіційний комунікат не згадує. В усіх нарадах синоду брали участь всі приєднані в Римі владика, з усіма американськими українськими владиками включно.

Філадельфійський митрополіт Кир Амвросій влаштовує в місяці лютому 1972 р. в Філадельфії „День помісности Української Католицької Церкви” й запросив до участі в торжествах Блаженнішого Йосифа (Сліпого), який обіцяв приїхати до Філадельфії.

ІСТОРИЧНІ УКРАЇНСЬКІ ДНІ В РИМІ

Початок місяця листопада цього року запишеться в історії Української Католицької Церкви золотими буквами, бо в тому часі відбулося посвячення відкупленої та відновленої колишньої української церкви Сергія та Вахха, а окрім того в тому часі відбувся теж 5-ий з черги архієпископський синод Української Католицької Церкви, що увійде в історію тої Церкви як одна з важливіших подій.

Оновлення храму

На запрошення верховного архієпископа прибули на посвячення церкви майже всі українські владика з цілого світу. Неприявні були лиш Преосв. Андрій (Роборецький) з Саскатуна та Преосв. Йосиф (Мартинець) з Бразилії, обидва через недугу. В Преосв. архієпископ Гавриїл (Букатко) з Югославії мусів напередодні посвячення виїхати до Югославії. З Югославії був приявний Преосв. Йоаким (Сегеді).

На небуденну врочистість прибуло теж кількост мирян, головню з європейських країн: Німеччини, Франції, Англії та Бельгії. З Чикаго приїхали окремим літаком 130 українців із ЗДА та деякі із Торонто. Окрім того, на той час прибула до Риму група прочан, числом 35, що під проводом о. митрата М. Сопуляка відбула прощу до Лурду, Фатими т Святої Землі.

Велич торжеств підніс значно спів Візантійсько-українського хору під орудою д-ра М. Антоновича з Утрехту, який співав під час Служб Божих та в часі концерту.

Після торжества оновлення храму всі владика відслужили архієрейську св. Літургію, в часі якої багато вірних приступило до св. Причастя. З владиками сослужили голова тов. св. Андрія о. В. Андрушків із ЗДА та о. І. Сиротинський з Торонто. Дияконував о. М. Бутринський з Чикаго. Проповідь мав верховний архієпископ.

Після Служби Божої в приміщенні, поруч церкви, була нарада представників церковно-громадських організацій із ЗДА, що прибули до Риму. Темою наради була справа евентуального синоду українських владик та біжучі справи Української Католицької Церкви. У висліді наради передано Преосв. владикам листьмо з проханням відбути синод. Причиною турбот представників організацій був факти, що всі Владика дістали окремі листьма від папського державного секретаря кардинала Жана Війо, щоб не відбували синоду, який противиться церковному праву. Листьмо коментовано на різні лади й шукано виходу з неясного станови-

ща. Ані верховний архієпископ ані ніхто з приявних владик не виявив нікому, чи буде Синод, чи ні.

Архієрейська св. Літургія й концерт

В неділю, 31 жовтня всі владика під проводом верховного архієпископа відслужили в битком набитій церкві Сергія й Вахха архієрейську св. Літургію, на якій були приявні кардинал Фюрстенберг, кардинал Вілленбрандс, кардинал Шепер, представник кардинала Війо архієп. Поледріні, етіопський архієп. Аспрате Еммеру, Загребський архієп. Франьо Кухаріч, монс. Карасолі маронітський патріарх Сфіяр, малябарський патріарх Григорій та інші церковні достойники. З світських достойників були приявні амбасадори при Ватикані Туреччини, Австрії, Японії, Аргентини та представники амбасад Франції й Філіпін.

Після Служби Божої відбулася в церкві Сергія й Вахха академія з нагоди 375-річчя Берестейської та 325-річчя Ужгородської уній. Програму відкрив верховний архієпископ, який вказав на важливість обох річниць в історії Української Католицької Церкви. Головню доповідь виголосив вінніпезький митрополит Преосв. Кир Максим. Доповідь про історію ук-

раїнського мистецтва з углядженням творів Українського музею в Римі, приготовану проф. С. Гординським, відчитав о. В. Андрушків.

У мистецькій частині виступав Візантійсько-український хор з Утрехту та солістка Маркіяна Дубляниця-Гузар з Торонто. Після концерту учасники концерту відвідали музей, що приміщений в горішних залах будинку поруч церкви. На концерті були приявні кардинали та інші церковні й світські достойники, які відтак оглядали музейні збірки. Після того відбулося прийняття для невеликого круга запрошених гостей у прийомній парафіяльного будинку.

Листопадові поминки

У понеділок, 1 листопада, всі владика з верховним архієпископом відслужили з нагоди 1 листопада врочисту св. Літургію в церкві св. Сергія й Вахха, в часі якої співали самоїлкою приявні на богослужбі численні вірні, бо голландський хор вже виїхав був з Риму. Після Служби Божої Владика відслужили панахиду за Слугу Божого Митрополита Андрія (Шептицького), що упокоївся 1 листопада 1944 р. та за всіх українців поляглих в боротьбі за волю. Відповідну проповідь виголосив торонтський владика Пре-

→ 8

УЧАСНИКИ В АРХІЄПІСКОПСЬКОГО СИНОДУ. У ПЕРШОМУ РЯДІ ЗЛІВА НАПРАВО: ЄПІСКОП ІСІДОР БОРЕЦЬКИЙ (ТОРОНТО), АРХІЄПІСКОП ІВАН БУЧКО (РИМ), МИТРОПОЛИТ МАКСИМ ГЕРМАНЮК (ВІННІПЕГ), ВЕРХОВНИЙ АРХІЄПІСКОП ЙОСИФ, МИТРОПОЛИТ АМВРОСІЙ СЕННШИН (ФІЛЯДЕЛЬФІЯ), ЄПІСКОП НІЛ САВАРИН (ЕДМОНТОН), ЄПІСКОП ЙОСИФ ШМОНДЮК (СТЕМФОРД); У ДРУГОМУ РЯДІ: ЄПІСКОП ІВАН СТАХ (ФІЛЯДЕЛЬФІЯ), ЄПІСКОП ВОЛОДИМИР МАЛАНЧУК (ФРАНЦІЯ), ЄПІСКОП ЙОАКИМ СЕГЕДІ (КРИЖІВЦІ).

Лос Анджелес

Фото зі Львова 1970 р. Зроблене з нагоди 90-ліття композитора Станіслава Людкевича. Колишні його учениці з Інституту для дівчат у Перемишлі з'їхалися, щоб ушанувати з днем уродин свого улюбленого учителя. Зустріч відбулася в мешканні одної з приятельниць у Львові. Зліва: Дозя Туна Надроба, Стефанія Рогозинська-Гринів, Марта Левницька, Анна Корнот-Кузик, Дарія Рогозинська-Гринів, Марія Городницька-Саноцька, проф. Станіслав Людкевич, Леся Гоцька.

TUSM Stages Hunger-Strike, Demonstration in Chicago

CHICAGO, Ill. — On Friday, October 29, at 5 p.m. in the heart of Chicago in the Civic Center Plaza, 25 students, members of

TUSM, began a one-day hunger strike protesting the murders of Alla Horska (Nov. 28, 1970) and Mychailo Soroka (June 16, 1971)

This was the scene inside the Church of Sts. Sergius and Bacchus in Rome as Archbishop-Metropolitan Maxim Hermaniuk addressed the throng during the commemoration of the anniversaries of Brest and Uzhhorod. Archbishop-Major Josyf Cardinal Slipyj is seen at the extreme left, first row. Others on his right are: Cardinal Furstenberg, Seper, Willebrands. Distinguished religious and secular leaders, including ambassadors of some ten countries (right) and all Ukrainian bishops, are seen in the front rows. Packed the Church is the throng of faithful, mostly from the U.S. and Canada. Standing in the center is Rev. Lubomyr Huzar, well-known to Ukrainians in the U.S. from his proctoral work at Soyuzivka. For the past two years Fr. Huzar has been in Rome.

Станіслав Людкевич

and the imprisonment of Archbishop Wasyl Welychkowsky.

The hunger strike began with the singing of the Ukrainian National Anthem over the symbolic coffins of our newest Ukrainian heroes. Later in the evening, over 100 Ukrainians joined the students and conducted a candle-lit procession around the coffins, singing mournful songs. Speakers included Mrs. Slava Stetsko, member of the ABN Central Committee in Munich; Dr. Bohdan Futala, chairman of the TUSM Regional Board and

Слава СТЕЦЬКО

єпископ Августин Горвіяк (Великобританія), єпископ Ярослав Габро (Чикаго), єпископ Іван Прашко (Австралія), єпископ Платон Корниляк (Німеччина), єпископ Андрій Сашеляк (Аргентина), єпископ Василь Лостен (Філадельфія), Саскатунський єпископ Андрій Роборецький, який через недугу не міг поїхати до Риму, вислав туди свого синкела о. прелата Ів. Олійника.

Церква Святих Сергія і Вакха в Римі —
давній свідок Помісности
Української Католицької Церкви
SS. SERGIUS AND BACCHUS CHURCH

Sts. Sergius And Bacchus Church Consecrated

ROME — On Saturday, October 30, 15 Ukrainian Bishops present in Rome with His Beatitude Archbishop Major Josyf Cardinal Slipyi at the head, solemnly consecrated the frescoed Church of SS. Sergius and Bacchus near the Colosseum. This historic church which once had been the property of the Metropolitan of Kyiv and Halych but later passed into foreign hands, was purchased by Arch-

bishop Major Josyf Cardinal Slipyi renovated, and will serve as the Ukrainian Catholic parochial church in Rome. Many Ukrainian Catholic faithful from the USA, Canada, and other countries came to Rome to witness the consecration of the Ukrainian historic church, where the remnants of Kievan metropolitans repose in the crypt.

During the consecration, the rite

CARDINAL SCORES SOVIET PERSECUTION IN UKRAINE, CHARGES VATICAN IMPEDIMENT, IN SYNOD ADDRESS

VATICAN CITY. — Archbishop-Major Josyf Cardinal Slipyj, addressing the World Synod of Bishops now meeting in Rome, attacked the Soviet regime for persecuting 6 million Ukrainian Catholics and accused the Vatican for "impeding" him from speaking out more strongly in behalf of his flock because of "diplomatic reasons."

The spiritual leader of the Ukrainian Catholic Church spoke for 15 minutes last Saturday, October 23, ignoring the five-minute limit on Synod speeches. Nobody interrupted the Ukrainian Cardinal as he delivered the strongest speech since his release by the Soviets in 1963.

Pope Listens

Cardinal Josyf, visibly carried away by the expression of his eight years of pent-up emotions, spoke in the presence of Pope Paul, who listened impassively.

Reported by news media around the world, with particularly wide coverage in the

United States and Canada, the Cardinal's speech was the first outspoken criticism of both the Soviet Union and the Vatican.

"Because of church diplomacy, we are impeded," said the Ukrainian prelate, referring to the Vatican's policy of closer relations with Communist regimes in the Soviet Union and elsewhere.

"Impediment in Catholicism means the blocking or interference of a person in his duties.

"People are saying that Cardinal Slipyj is doing nothing for his church. But what can he do?"

Inconvenient Witnesses

"The Ukrainians who have suffered so much and so long as martyrs and confessors," said Cardinal Josyf, "are ignored as inconvenient witnesses of past evils. We have become an obstacle to church diplomacy.

Correspondent Reynolds Packard of the New York Times, "EKRAN"

Daily News said that it was the first time that Cardinal Slipyj has broken his silence since the Soviet government had freed him in 1963 following an agreement reached between the late Nikita Khrushchev when he was Soviet premier and the late Pope John XXIII.

"Ukrainian Catholics have sacrificed rivers of blood and mountains of bodies because of their loyalty to the church," stressed Cardinal Slipyj as the 210 Synod Fathers listened in silence.

"They still suffer the most grave persecution, but what is worse, they are defended by no one. Have any other people suffered so much?" asked Cardinal Josyf in what was a bitter reminder to the Synod's Commission on World Peace and Justice which failed to mention the fate of Ukrainian Catholics in their enslaved homeland in the 64-point paper submitted to the Synod last week.

Cardinal Josyf made it clear in his speech that he considered that Ukrainians

6 ← осв. Ісидор (Борецький). Хоч то був будний день, на Службі Божій було приязне поважне число вірних, головно гостей із ЗДА та Канади, що прибули на торжества.

Синод

Вже від суботи вечора всі приявні турбувалися й розпитували, чи відбудеться Архиєпископський Синод, хочби з уваги на листовну заборону кардинала Війо, яку дехто переказував невірно, а пояснював ще менше вірно. Напруження та цікавість вірних підсичували ще різні „татарські вісті“, які хтось пускав та репортери різних пресових агентств, які шукали за сенсацією. Одначе до години 7.10 вечора в понеділок не появилася ніякий офіційний комунікат, чи заява єпископів. Не помагали ніякі штуки репортерів та пресових агентств, що в різний спосіб хотіли довідатися щось про синод. Щойно в понеділок вечером речник Синоду ВПреоув. Кир Мак-

сим (Германюк) модав перший офіційний комунікат для преси, що в неділю, 31 жовтня вечером розпочався Синод українських владик, який відбувається згідно з постановами II Ватиканського собору. Вістку про синод українських владик надрукувала майже вся римська та європейська, а й заокеанська преса, подаючи свої завваги та пояснення, головно в тому напрямі, що синод є вивозом для Ватикану, який синод заборонив. Тому вже другого дня всі представники агенцій дістали другий пресовий комунікат, в якому провід синоду заявив, що синод відбувається згідно з постановою Ватиканського собору й не є ніяким вивозом для Ватикану, бо всі приявні на Синоді владики вповні підпорядковуються владі Вселенського архиєрея папи Павла VI. Одначе коментарі та пояснення преси не припинялися до самого закінчення Синоду, хоч ніхто із Владик не давав від себе ніяких заяв ані пояснень пресі, крім офіційних комунікатів.

На синоді були приявні всі Владики, що були на торжествах у Римі.

П'ятий Архиєпископський Синод вирішив низко питань, зв'язаних із життям нашої Церкви у вільному світі й вияснив деякі непорозуміння та розходження, що існували між нашими владиками. На Синоді й усіх торжествах були приявні й брали живу участь теж оба нововисвячені владики з ЗДА Преосв. Іван (Стах) та Преосв. Василій (Лостин).

* * *

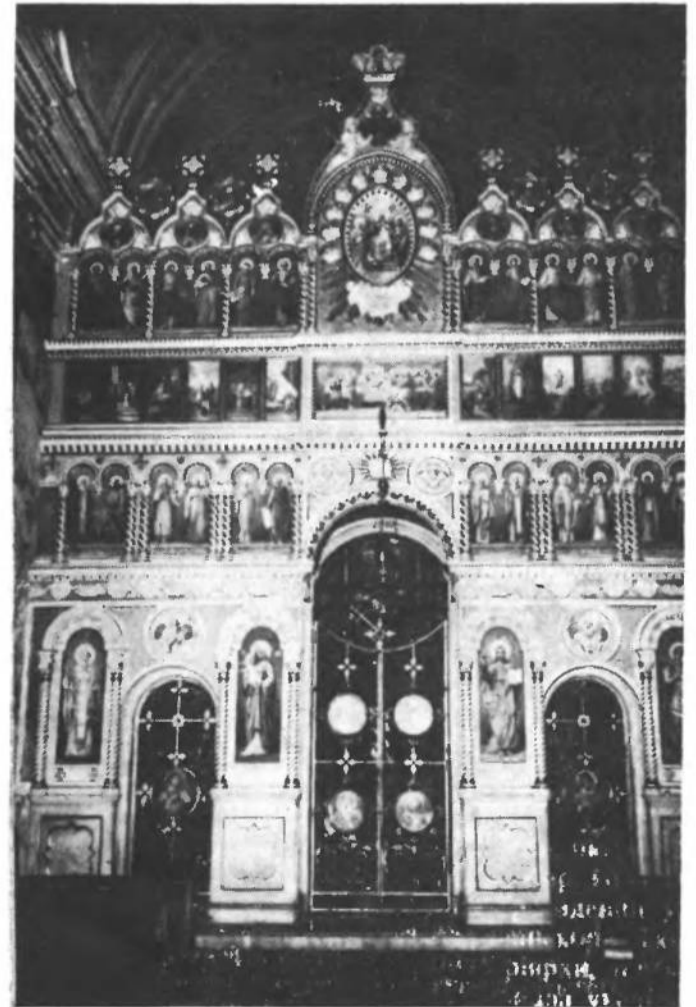
Оновлена церква св. Сергія та Вакха буде парафіяльним храмом для українців у Римі, а кількадесять кімнат у парафіяльному домі пристосовано на мешкання для прочан та відвідувачів, що приїздять до Риму. Вже тепер мешкали там деякі наші владики та прочани із ЗДА. Будинок положений дуже догідно, в центрі Риму, звідки можна вигідно доїхати й до Ватикану і до всіх місць у Римі.

of the purification of the altar was fulfilled by the youngest Bishops of our Ukrainian Catholic hierarchy: Bishops Joachim Szegedy of Yugoslavia, John Stock and Basil Losten of Philadelphia. After the consecration, all Bishops took part in a supper to mark the event.

On Sunday, October 31, the 375th Anniversary of the Union of Brest and the 325th Anniversary of the Union of Uzhhorod was

commemorated with a solemn Divine Liturgy celebrated by Archbishop Major Josyf Cardinal Slipyi in communion with all bishops. The Divine Service was attended by Vatican's Secretary of State, Jean Cardinal Villot, the prefect of the Congregation for Eastern Churches, Maximilian Cardinal de Firsstenberg, and the president of the Secretariat for Christian Unity, Cardinal Willebrands.

«PROGRESS»

Первісний п'ятирусний іконостас в церкві св. Сергія і Вакха; усунений після продажу церкви оо. Єзуїтам

«ПРО ЩО НЕ МОЖНА МОВЧАТИ»

Cardinal's Address

Catholics are persecuted not only by the Soviet regime but also by the Russian Orthodox Church controlled by the Kremlin rulers.

According to the United Press International, Cardinal Josyf said he was speaking at the request of several Synod Fathers who had expressed interest in the "exotic east."

"Well I want to say that I am especially concerned about the Ukrainian Catholic Church whose current status could be described as 'to be or not to be,'" he said.

Cardinal Josyf also rebutted an earlier speech by John Cardinal Heenan of England who had called on the Vatican to sell art masterpieces, and on the bishops to sell properties, chalices and other sacred objects in order to raise money for the poor.

Cardinal Josyf described such sacred objects as "inalienable goods" of the Church and "artistic, cultural and spiritual treasures which serve for the spiritual education of the faithful."

He said the proposal "touches me personally as I have founded some art museums," then added:

"To sell art works and ecclesiastical treasures would be to fill stomachs and depriving the spirit of its nourishment. Monuments should not be objects for the market. Indeed, to sell such art works would be a crime even against the poor."

Earlier in the week, Archbishop Ambrose Senyshyn, Metropolitan of the Ukrainian Catholics in the United States, delivered a strong plea in behalf of the Ukrainian Catholics persecuted in the Soviet Union. Archbishop Ambrose followed up on the memorandum presented by the Ukrainian Catholic hierarchy of the United States to the Synod.

All Ukrainian Catholic hierarchs in the free world are in Rome this weekend on the invitation of Cardinal Josyf to take part in the blessing of Sts. Sergius and Bacchus Ukrainian Catholic Church. Also attending the ceremonies are hundreds of Ukrainian Catholic faithful from Europe, the U.S. and Canada.

УКРАЇНСЬКА ПОМІСНА ЦЕРКВА НА ПАПСЬКОМУ СИНОДІ

(УПБ, Рим) Третій папський синод поставив у програму своїх нарад дві теми: (1) священицтво та його служіння і (2) справедливість у світі.

Про хід першої частини нарад ми вже повідомляли. Верховний архієпископ і кардинал Йосиф Сліпий, як теж митрополит Максим Германюк обороняли давні права і дисципліну Церкви Русь-України та всього християнського Сходу.

Відгомін пресових органів радіо та телебачення був неабиякий. Головні пресові агенції подавали довідома, що давнім правом східних Церков і тим самим Української помісної Церкви є висвячувати жонатих на священиків, що це право було затверджене як українською так і римською сторонами в час підписування Берестейської унії 1596 року, що на Сході від ранніх початків християнства існував добровільний celibat, що багато жонатих священиків виявили героїську поставу, непохитність у вірі і ревність у найтяжчих умовах заслання і релігійного переслідування, що це право слід надалі зберегти непорушеним.

Обговоривши проблему і став священничого служіння, синодальні отці перейшли до другої точки наради: справедливість у світі.

Другий Ватиканський собор у декреті «Радість і надія» подав учення про Церкву в сучасному світі. Все ж обставини і часи, в яких живемо, приковують нашу увагу до таких жакливих явищ і подій, як колоніалізм, переслідування релігійне й національне, голод, війни, расизм, соціальна кривда і т.д. Тому промові Церкви і Вселенському архисресві слушно заляжало на тому, щоб Церква сказала своє слово для рішучих заходів у напрямі справедливості у світі.

Нам, українцям, не треба надто розглядатися, щоб завважити сучасну несправедливість у світі. Бож наш народ — поневолений, наші Церкви, Католицька і Православна — в підземеллі, мовчазні й скасовані, вірні цих Церков страждають, терплять на засланнях, у найдавших закутинах Сибіру, а й український народ, що живе в межах своєї рідної, ворогом загарбаної землі, позбавлений основних прав свободи і богочитання.

З нетерпівістю українці у всьому світі очікували того дня, коли наші митрополити і верховний архієпископ скажуть повну правду про українську Церкву й народ на такому міжнароднім церковнім форумі, яким є папський синод Католицької Церкви, та представлять дійсний, хоч гіркий стан Української помісної Католицької Церкви й нашого народу.

METROPOLITAN SHEPTYTSKY

Bishop Josaphat Kotsylowsky.

Bishop Gregory Khomyshyn

Bishop Paul Goydych.

ДВА МИТРОПОЛИТИ

20 жовтня, на 21-ому засіданні синоду, промовляли два владика Української Церкви: митрополит Максим Германюк і митрополит Амвросій Сенишин.

Владика Максим завважив, що передсинодальний документ про справедливість у світі нічого не говорить про переслідування Церкви. Якінебудь комісія при Об'єднаних Націях могла б представити стан несправедливості у світі під різними аспектами, але всім відомо, що діються переслідування, які вдаряють вірних всіх обрядів задля їх вірності Христові та Апостольському престолові. Жертвою переслідування є Українська Католицька Церква в Україні. Всі єпископи, сотні священиків, черниць і ченців, тисячі вірних ув'язнено і заслано. Багато з них, обезсилені тортурами, муками і примусовою працею в концентраційних таборах, засвідчили мучеництвом свою вірність Христовій Церкві.

Українська Церква, втративши все, 1946 року була проголошена «незаконною».

Важким ударом для екуменізму є факт, що в тому році московський патріарх Алексій з радістю прийняв вістку про знищення Української Католицької Церкви. Подібні заяви зробив його наслідник патріарх Пимен.

Переслідування Церкви й інших християнських спільнот, як теж жидів у Советському Союзі, створює прикре становище. Жертви насильства мовчать, бо не можуть говорити. Однак їхня мовчанка має стати спонукою до великого розголосу для всього людства й Церкви. Бо як же Церква може не чути оцих переслідуваних своїх вірних?

Справа релігійного переслідування, — сказав митрополит Максим, — повинна мати перше місце при розгляданні синодом справедливості в світі, щоб напрямні для дальшої дії були настільки практичні, щоб можна було усунути несправедливість. Це можна досягнути спільною дією всієї Церкви, пожвавленням співвідповідальності кожного члена Церкви для оборони справедливості, особливо релігійної свободи.

Ми молимося за переслідуваних братів. Та не лише молитвою за свободу Церкви маємо помагати переслідуванню; треба, щоб християни, як громадяни окремих держав, вимагали від своїх урядів, щоб вони всіма дипломатичними засобами опікувалися та бодай полегшили долю переслідуваних.

Далі, відповідальні чинники повинні спільною дією всіх урядів в засязі Об'єднаних Націй вибороти релігійну свободу.

В екуменічних розмовах з іншими Церквами і спільнотами слід звертати увагу на те, щоб вповні була збережена свобода Католицької Церкви.

Того ж самого дня промовляв і митрополит Амвросій Сенишин. Він заявив, що синод не може промовчати придурення релігії й Церкви в різних державах східної Європи, особливо в Західній Україні, яке було вчинене насильно шляхом етнічної дискримінації, зарозуміlosti безчесного правління, матеріялістичної агресивності і безбожної ідеології, потурання певних церковних кол, мовчанки й недостатньої поінформованості великої частини світу та браку сильної публічної opinii в світі.

Засудивши таку несправедливість і заохочуючи людей направити лихо, синод — особливо для заохоти переслідуваних — повинен проголосити священне право кожної людини визнавати свою власну віру (це велика рана проти справедливості, спричинена релігійним переслідуванням), заохотити людство усунути всяке несправедливе насильство проти релігійної свободи, дати почин усім людям доброї волі співпрацювати в тому напрямі, доручити християнським спільнотам та їхнім керівникам протестувати в оборону потоптаних прав, подбати, щоб усі, що ведуть екуменічний діалог, завжди пам'ятали про обов'язок відновити справедливість і усунути якнайбільше ран, заданих тій же справедливості.

Пресова агенція «Юнайтед прес інтернешенел» подала, що виступи українських митрополитів були несподівані для ватиканських кіл та викликали «глибоке збентеження» серед тих, що ведуть переговори зі Советським Союзом.

ПЕРВОІСРАПХ

23 жовтня, на 26 засіданні, в присутності Святішого Отця Павла VI, виступив наш первоісрапх, що 18 років страждав за справедливість у світі, за свободу Церкви, за добро свого народу. Промовляючи в імені синоду владик Української помісної Церкви, Блаженніший Йосиф виявив болочу дійсність.

Навряд чи є в світі народ, який би протягом своєї історії зазнав стільки несправедливості, як українці, — сказав Блаженніший Йосиф.

Виборовши власну незалежність у 1918 р., Україна знову була уярмлена російсько-советськими комуністами, які безпощадно знищили українську Церкву, ув'язнили всю ієрархію і насильно її приєднали до московського православ'я. Від кінця першої світової війни, з 54 мільйонів українців, 10 мільйонів згнуло з голоду, релігійних переслідувань, від воєн і повітряних нападів.

І сьогодні ще переслідування триває. Совєтський уряд покасував всі спархії, багато священників і вірних ув'язнено і заслано. Щоб відправити Службу Божу та уділити вірним Святі Тайни, треба повертатися до катакомб. Увесь народ терпить. Багато вже загинуло.

У Польщі, говорив далі Блаженніший Йосиф, нічого не зроблено, щоб забезпечити пів мільйонів українців основні права. Від тридцятих років три українські спархії в Польщі навіть не мають хоч би одного єпископа-помічника. Православні мають там чотирих єпископів і очікують ще трьох, а нам, католикам східного обряду, загрожує загибель.

У Чехо-Словаччині (Пряшівщина) загинула українська спархія.

Голос і молитви цього синоду додадуть сили й надії переслідуванім українцям, але хай станеться справедливість.

Українців, що, стільки терплять за свою віру, ігноруються та вважається їх за негідних свідків минулого лиха. Ніхто їх не обороняє, ніхто за них не постоїть, бо вони, мовляв, стоять на заваді церковно-ватиканській дипломатії. Ті ж ватиканські дипломати, однак, обстоюють права латинських католиків у Совєтському Союзі, та водночас забувають про шість мільйонів переслідуваних

раїнців-католиків.

Коли на останньому синоді Російської православної Церкви новообраний патріарх Пімен заявив, що унію Української Церкви з Римом вже визнано за неіснуючу, то ніхто з присутніх дипломатів Ватикану, що там були делегатами, не протестував. Пропоноване на II Ватиканському соборі створення Українського патріархату недавно заперечено. Делегацію сестер василіянок з України не допущено до генеральної камітули.

Народ бачачи, що він забутий тими, за яких він бореться, записує листовно нашого переосерарха: «За що ми страждали і за що терпимо?»

Совєтський Союз часто нарікає на колоніалізм у світі, але він сам гнітить людей у своїх власних межах. Гори трупів і ріки крові потекло в час переслідування українців. А їх залишено на призволяще. Вони, свідки віри Христової, почувують, себе забутими Церквою, за яку вони терпіли. А тут уже йдеться про «бути чи не бути» Української Католицької Церкви.

Про виступ Блаженнішого Йосифа повідомили пресові агенції. Звідомлення подали римські газети, теж ватиканський «Л'Оссерваторе Романо».

Голос первоісрарха почувють наші брати в Україні і на засланні.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТІ

»ПОСТУП« Ukrainian Bishops Assure Rome Of Loyalty

ROME — Press dispatches originating here made it clear that though high Vatican officials have voiced their opposition to the Synod of the Ukrainian Catholic Church held here October 31—November 1, 1971, no schism between the Roman Catholic and Ukrainian Rite Churches is intended by the Ukrainian hierarchy.

American Ukrainian representatives told newsmen that the aim of the synod is to restore what they claim are their Church's rights of self-government, but that this does not mean a break with Rome. The Ukrainian bishops said they wish only to reassert their autonomy within the Catholic Church and assume the same rights of self-government possessed by other Eastern patriarchates in union with the Vatican.

A major question to be decided later will be the designation of Major Archbishop Sliypi as Patriarch of the Ukrainian Catholic Church.

Earlier Josyf Cardinal Sliypi formally announced that he and 16 bishops had convened in a Synodal Council. The bishops' first action was to send a telegram to Pope Paul VI stressing their obedience and faithfulness and asking for a papal blessing for the conclave. The announcement came in the form of a brief state-

ment by the Archbishop Major on a stairway in the Church of SS. Sergius and Bachus. When the Archbishop Major finished the reading of the statement, the crowd of enthusiastic faithful who had been waiting for such a declaration shouted "Slava".

On the same Sunday, the first meeting of the Synodal Council was held. On November 1, a communique stated that the Ukrainian bishops had started their Synodal Council on October 31 and that the Bishops had asked Pope Paul VI for Papal Blessing of its agenda.

The following Ukrainian Bishops took part in the Council: Archbishop Major Josyf Cardinal Sliypi, Metropolitan Ambrose Senyshyn of Philadelphia and Maxim Hermaniuk of Winnipeg, Archbishop Iwan Buchko of Rome, Bishops Neil Savaryn of Edmonton, Isidore Borecky of Toronto, Joseph Schmondiuk of Stamford, Jaroslav Gabro of Chicago, Ivan Prashko of Australia, Platon Kornylak of Germany, Volodymyr Malanchuk of France, Andriy Sapellak of Argentina, Augustyn Horniak of Great Britain, Joachim Szegedy of Yugoslavia as well as Bishops John Stock and Basil Losten. Four Bishops were absent: Andrew Roborecky of Saskatoon, Joseph Martynets of Brazil Basil Hopko of

Priashiw and Archbishop Gabriel Bukatko of Yugoslavia.

On November 1, a Divine Service was celebrated by all bishops with the Archbishop Major at the head to commemorate the 53rd Anniversary of the Proclamation of the Western Ukrainian Republic in Galicia, and the 27th Anniversary of the death of the Servant of God Andrey Sheptytsky, Archbishop of Lviv and Metropolitan of Halych.

On November 1, the first announcement from the Synodal Council said: "The Ukrainian bishops gathered in their synodal sessions in Rome hereby declare that they are acting under the leadership of the Archbishop Major in accordance with the decision of the Second Vatican Council, with affection, respect and devotion to the Holy Father."

The statement was signed by the Synodal Council's presidium.

The apparent aim of the Synod is to re-establish an autonomous form of government for the Ukrainian Catholic Church. The bishops have already begun the task of formulating a constitution and of setting administrative functions.

The Ukrainian Catholic Hierarchy asked for the blessing of the When it was not forthcoming, they When it was not functioning, they nevertheless went ahead with

Magazine Says Vatican "Sacrificing" Ukrainian Catholics

Bishop Nicetas Budka.

Theodor Romzha

Bishop Ivan Latyshevsky

Bishop Gregory Lakota

NEW YORK, N.Y. — "The Vatican seems to be willing to sacrifice the allegiance of the 5 million Ukrainian Rite Catholics in the Soviet Union" for concessions from Moscow, says Newsweek magazine in its December 6th issue.

Discussing the Vatican's Ostpolitik in its section on religion, the magazine analyzes the slowly emerging implications of the Vatican's diplomatic offensive which started apparently last March when Archbishop Agostino Casaroli, the Pope's diplomatic troubleshooter, made the first official visit to Moscow since 1926.

Closer Ties

"It was clear from the outset," says Newsweek, "that the emissaries of Pope Paul VI were maneuvering to obtain closer ties between Rome and the 60 million Catholics who live in Soviet-bloc countries, but outsiders were not sure just how much the church was willing to give up in return... It appears that the Vatican is willing to undercut the authority of local church officials to regain close supervision over church affairs in Eastern Europe's traditionally Catholic countries."

The magazine sees in the release of the Hungarian primate Jozef Cardinal Mindszenty the possible restoration of full diplomatic relations between Hungary and the Vatican.

It goes on to state that the Vatican has asked the Kremlin for recognition of 21 diocesan bishops in the Soviet Union, for fewer restrictions on seminaries and for permission to establish apostolic consulates in Lithuania and Estonia.

"In return," says the ma-

Archbishop Casaroli: Scurrying to and fro between the Communist capitals.

their synodal deliberations.

Reports indicate that the efforts of a top aide of Pope Paul VI to dissuade them failed to stop the Synod.

METROPOLITAN SHEPTYTSKY

Bishop Nicetas Budka.

First Bishop of Ukrainian Catholics in Canada until 1926. Elected: July 7, 1912. Imprisoned: April 11, 1945. Condemned to forced labor in Karaganda. Died in Karaganda, October 6, 1949.

Auxiliary Bishop Basil Hopko, was sent to a forced labor concentration camp in Slovakia gazette, "the Vatican seems to be willing to sacrifice the allegiance of the 5 million Ukrainian Rite Catholics inside the Soviet Union."

Buttress Nationalism

The article notes further: "This would please the Soviet government, because since its suppression in 1945, the underground Ukrainian Catholic church has helped to revive Ukrainian nationalism. At the same time, the Russian Orthodox patriarchate would like to absorb the Ukrainian Catholics and Rome's recent ecumenical gestures toward the patriarchate suggest that the Vatican is now willing to accept this transfer of allegiance."

Nationalistic Ukrainian Catholics, however, want the Pope to name a patriarch from among their own clergy. Their preferred candidate is the exiled Archbishop of Lviv, Josyf Cardinal Slipyj who last month shrugged off a warning from the Vatican and held an unauthorized synod of Ukrainian Rite bishops in Rome. Sensing a diplomatic sellout by the Vatican, Slipyj dramatically reminded the recent world synod of bishops that Ukrainian Catholics have "sacrificed rivers of blood and mountains of bodies because of their loyalty to the Pope." But Pope Paul apparently was unimpressed for two weeks ago he denied Slipyj's request for a separate patriarchate for Ukrainian Rite Catholics.

Newsweek concludes with a brief analysis of the situation in Poland, where the Vatican's objective is full restoration of diplomatic relations with Warsaw. The price, says the magazine, is formal recognition by the Vatican of Poland's title to what were formerly German provinces.

Bishop Josaphat Kotsylowsky, OSBM
Bishop of Peremyshl. Elected: January 29, 1917. Imprisoned: June 26, 1946. Died in confinement in Kiev, August 21, 1947.

Bishop Gregory Lakota

Auxiliary Bishop of Peremyshl. Elected: February 10, 1926. Imprisoned June 27, 1946 in Vorkuta. Died in Vorkuta, Siberia.

Theodor Romzha (b. 1911, d. 1947)
Bishop of Uzhorod (Carpatho-Ukraine), poisoned in hospital by the Soviet Russians after a "motor accident".

Bishop Nicholas Charnetsky

Bishop Gregory Khomyshyn
Bishop of Stanyslaviv. Elected: April 6, 1904. Imprisoned: April 11, 1945. Died in prison, January 17, 1947.

Bishop Ivan Latyshevsky

Auxiliary Bishop of Stanyslaviv. Elected: November 24, 1929. Imprisoned April 11, 1945. Died December 2, 1957, in Stanyslaviv after ten years imprisonment in Kazakhstan.

Very Rev. Peter Verhun
Apostolic Visitor for Catholic Ukrainian immigrants in Germany (1940-1945). Deported into Siberia. Died Febr. 7, 1957.

Bishop Paul Goydych, OSBM
Bishop of Pryashiv. Elected: March 7, 1927. Imprisoned: in 1950 and sentenced to life imprisonment on January 15, 1951. Died in prison, July 19, 1960.

Bishop Nicholas Charnetsky, CSSR
Apostolic Visitor of Volyn. Elected: January 1, 1931. Imprisoned: April 11, 1945. Died: April 2, 1959 in confinement in Lviv after 12 years imprisonment in Siberia.

Msgr. Dr. Avgustin Voloshyr
President

of the Carpatho-Ukrainian Republic
Martyred by Communists 1945

TUSM demonstrators at the Civic Center Plaza in Chicago protesting the murder of writer Alla Horska and Mychailo Soroka and the imprisonment of Archbishop Wasyl Welychkowsky.

Archbishop Vasyl Welychkovskiy,

Arrested on January 27, 1969, together with numerous priests, monks and nuns.

Ask Release of Jailed Prelate

Archbishop Vasyl Welychkovskiy

NEW YORK, N.Y. — U.N. Secretary General U Thant was urged strongly last week to intervene with the Soviet government for the release of Archbishop Vasyl Welychkovskiy of the Ukrainian Catholic Church, who is serving a three year sentence at hard labor, in a jail in the Donbas area of Ukraine.

In a Memorandum, submitted to Secretary General Thant on October 23, 1971, the Ukrainian Congress Committee of America asked him to intercede with the Soviet government for the release of the ailing Ukrainian Catholic prelate, who was tried in 1969 on some unspecified charges.

Із Сьомого Собору Української Православної Церкви в ЗСА

НОВИЙ ЕТАП В РОЗВИТКУ УПЦ

Most Reverend Ioan Theodorovych
Metropolitan of the Ukrainian
Orthodox Church in the U.S.A.
died May 3, 1971

До найважливіших подій 1971-го року належить Сьомий Собор Української Православної Церкви в З'єднаних Стейтах Америки, що відбувся у Філадельфії в днях від 14 до 17-го жовтня, започатковуючи новий етап в розвитку не тільки цієї Церкви, але й Української Православної Церкви взагалі. Собор обрав Владика Архiepіскопа Метислава на Митрополита цієї Церкви на місце померлого Митрополита Блаженнішого Іоана Теодоровича, піднесеного до сану Архiepіскопа Владика Марка Гундяка на заступника Митрополита, а о. протопресвітера Артемія Селепину на голову Консисторії. Рівночасно найменовано о. Федора Багана на Єпископа. Собор схвалив негайні заходи для ієрархічного завершення Української Православної Церкви всіх юрисдикцій у вільному світі створенням їх спільного Собору Єпископів, що й негайно започатковано створенням такого спільного Собору Єпископів Української Православної Церкви в ЗСА і Південній Америці та Української Автокефальної Православної Церкви в Європі й Австралії. Собор становлять: Митрополит УПЦ в ЗСА і УАПЦ в Європі Владика Метислав Скрипник, Архiepіскоп Марко Гундяк (ЗСА), Єпископ Іов Скакальський (Південна Америка) і Єпископ Орест Іванюк (Європа).

СПІЛЬНИЙ СОБОР ЄПИСКОПІВ У ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ
ТА УАПЦ В ЄВРОПІ ТА АВСТРАЛІЇ

Альманах УНС 1972 р.

Митрополит Метислав Скрипник

Архiepіскоп Марко Гундяк

Єпископ Іов Скакальський

Єпископ Орест Іванюк

Всел. Патріярх вітає Митрополита МСТИСЛАВА

Владика Митрополит Метислав одержав від Вселенського Патріярха Атанагораса листа такого змісту:

Протокол ч. 956

Його Пресвященству Митрополитові Метиславі. Українська Православна Церква в США і Південній Америці

Наш улюблений духовний Брате! Нехай ласка і мир від Бога будуть з Тобою, наш улюблений Брате у Святому Дусі і Сослужителю.

Ми одержали Твою телеграму з дев'ятнадцятого жовтня, яка повідомляє про Сьомий Собор духовенства і мирян Української Православної Церкви в США Америки і Південній Америці та про піднесення Тебе на становище Митрополита цієї Церкви.

Ми вітаємо з цим вибором, який є доказом пошани, довір'я і любові, що їх мають до Тебе, Іхнього Архiepіастира, православні українці.

Ми молимося, щоб Господь наш був завжди Твоєю силою і міцною основою у великій відповідальності, яка лежить на Тобі в Його Ім'я та щоб Його ласка і безмежне милосердя були завжди з Тобою.

З братньою любов'ю у Христі.

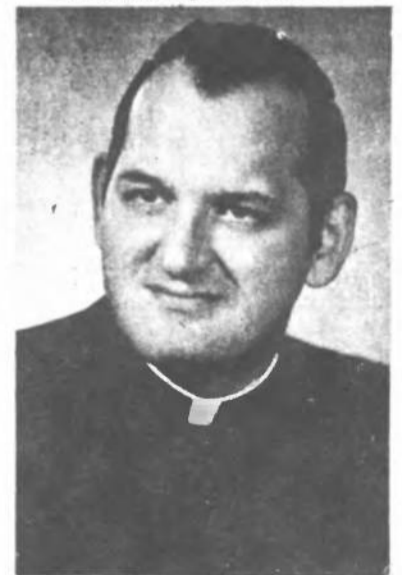
Атанагорас,

Архiepіскоп Константинополя,
Вселенський Патріярх
26. жовтня 1971 року.

Поза теплим тоном, в якому написано патріярший лист, звертає на себе увагу вжитий в ньому Патріярхом вислів «сослужителю наш». Цією формою вислову підкреслюється звичайно ієрархічну рівність зверника іншої помісної Церкви.

Як відомо, Вселенський Патріярх є водночас Архiepіскопом Царгороду (Константинополя) і Зверхником Православної Церкви в Туреччині.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

REV. THEODORE E. BUGGAN

Під час бенкету Золотого Ювілею У.В.У. в готелі Статлер Гілтон в Нью-Йорку 23. X. 1971 Митрополита Української Православної Церкви Метислава Скрипника У.В.У. наділив Почесним Докторатом. Промоцію довірив Ректор У.В.У. проф. д-р Володимир Янів. На фото зліва: Ректор проф. д-р В. Янів, проф. Осип Андрушків, Митрополит Метислав і проф. Василь Лев. На бенкеті було 400 осіб.

ПРЕЗИДІЯ І ШИРША РАДА КУК

Фото п. Карла Краснопери

УЧАСНИКИ ДЕСЯТОГО КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ І СКЛАД НОВОЇ ПРЕЗИДІЇ КУК - НА СЛУЖБІ БАТЬКІВЩИНІ -

Вінніпег. — Центральна Комітет Українців Канади окремим комунікатом з 10-го жовтня подас такі дані про учасників відбутого Десятого Конгресу Українців Канади та про склад новообраної Президії Комітету Українців Канади:

10-ий Конгрес Українців Канади закінчив свої сесії в понеділок дня 11 жовтня ц. р. В Конгресі брало участь 603 зареєстрованих делегатів і 70 зареєстрованих гостей, разом 673 зареєстрованих учасників.

З 33-ох Складових Організацій, на 10-му Конгресі були репрезентовані: СУС — 100 делегатів, УНО — 100, БУК — 86, ЛВУ — 67, СУК — 38, СУМ — 27, Пласт — 21, Професіоналісти і Підприємці — 15, СУЖЕРО — 11, СУКВ — 9, Комітет Українок Канади — 9, ССУК — 9, Братство І Див. УНА — 8, СГД — 5, УЕО — 4, УКТ — 5, Наукова Рада — 1, УРС 3, УНС — 1, УТТ — 2, УВАН — 2, СВВ — 2, Братство Карп. Січовиків — 3, НТШ — 1, СУЖК (журналісти) — 1, ОУВЛ (Ветеринари) — 2, ОДУМ — 1, Укр. Нар. Поміч — 4, Шевч. Фундація — 1.

На 22 активних Відділів КУК, в 10-му Конгресі взяло участь 25 делегатів, репрезентуючи такі Відділи: Вінніпег — 16, Саскатун — 9, Едмонтон — 7, Танцер Бей — 6, Гамилтон — 5, Ванкувер — 5, Монреаль — 4, Торонто — 4, Оттава — 3, Ошава — 2, Віндзор — 1, Реджайна — 1, Лондон — 1 і Норт-Баттелфорд — 1.

На кінцевій пленарній сесії 10-ий Конгрес Українців Канади одобрив зміни статуту КУК, запропоновані Статутною Комісією Президії КУК, згідно з якими до Президії КУК входять по двох представників від 6-ох організацій: БУК, СУС, УНО, ЛВУ, СУКВ і Федерація КУ-ПП та по одному від кожної іншої Складової Організації Комітету Українців Канади.

До складу Екзекутиви КУК входять 15 представників Складових Організацій, а саме по 2-ох від вищезазначених 6-ох Складових Організацій та по одному від СУСК, Комітету Українок Канади і Шевченківської Фундації.

На рік 1971/72 склад Екзекутиви КУК є наступний: о. д-р В. Кушнір — президент, д-р П. Кондра — 1-ий заст. президента, д-р М. Суховерський — 2-ий заст. президента, мгр І. Іванчук — 3-ий заст. президента, І. Ю. Карасевич, К. Р. — 4-ий заст. президента, д-р Й. Слоган — 5-ий заст. президента, пані В. Симчич — 6-ий заст. президента, Б. Генгало — 7-ий заст. президента, Ю. Гвоздулич — координатор, А. І. Павлик — генеральний секретар, П. Башук — фінансовий секретар, А. І. Яремівич — скарбник, В. Л. Корчинський — організаційний референт, І. Ю. Карасевич, мол. — референт зв'язків і д-р І. Глинка, представник Шевченківської Фундації.

Згідно з постановою 10-го Конгресу, у вересні 1972 року наступить перша ротація позицій поміж представниками вищезгаданих 6-ох організацій, з тим що позицію президента КУК перебере в тому часі представник СУС. Почавши від наступного Конгресу в 1974 році, зміна

позицій дорогою ротації відбуватиметься що три роки, в час конгресів.

До Контрольної Комісії Комітету Українців Канади вибрано таких представників: С. Романів, С. Пуляк, П. Климків, І. Панас, І. Юзик та С. Радчук. **СВОБОДА,**

ПЛАСТОВА
ПОШТА 5

ПЛАСТОВА
ПОШТА 5

Пластові марки з нагоди 50-ліття Українського Пласту з портретами д-ра Олександра Тисовського і проф. Северина Левицького-Сірого Лева.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Наше В-во шукає кольпортерів, які б зайнялися поширюванням «Екрану» (приєднуванням постійних передплатників чи розпродажем поодиноких чисел). Це можуть бути учні Шкіл Українознавства, члени організацій молоді або й старші особи. Їх-праця буде оплачена згідно з умовою, в формі відповідної провізії 20 цнт. від проданого числа). Просимо зголошуватись на адресу в-ва «Екран» у Чикаго.

Het Utrechts Byzantijns Koor zingt Лунай, лунай, українська пісню!

o.l.v. Dr. M. Antonowycz

Чужинці співають українські пісні
ТРИОМФ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

20-ЛІТТЯ ВІЗАНТИЙСЬКОГО ХОРУ
В УТРЕХТІ

20-ЛІТТЯ ВІЗАНТІЙСЬКОГО ХОРУ

В УТРЕХТІ

Повінь ювілеїв на емі-
грації, зокрема ж т. зв. ю-
вілеїв, що святкуються
задля самого святкуван-
ня, довела до повної ін-
фляції цього шляхетного
слова, що визначає період
праці і то праці успішної
та корисної. Та ця повінь
несе не лише намул. На
хвилях її плавають і справ-
жні скарби, які слід тим
пильніше виловлювати та
обрамлювати, щоб віддати
належне тому, хто на це
справді заслужив. А хто ж
більше заслужив на при-
знання як Візантійський
Хор в Утрехті, що розніс
по всій Європі (та й поза
її межами) красу україн-
ської церковної та світсь-
кої музики, плекас її і пле-
катиме далі, як вияв чист-
тої любові до мистецтва,
чистого ідеалізму й нелу-
кавого бажання голлянд-
ців помогти героїчній Ук-
раїні шляхом плекання її
музичної культури.

Тому, не зважаючи ні
на що, ми летіли на цей
ювілей, що його відзнача-
вав Хор 13-14 лютого ц.р.
Поспішали з приємністю і
радістю, щоб стиснути ру-
ки хористів, щоб скласти
ще раз вислови подиву й
пошани д-рові М. Антоно-

вичеві, цьому справжньо-
му героєві, що й один на
полях Голляндії показав-
ся воїном, бо осягнув те,
чого не осягають гурти й
організації: він став амба-
садором українського хо-
рового мистецтва, захопив
ши ним гурт чужих, вріс-
ши у нормальне суспіль-
ство, без якого не може
бути хор, бо склад кожно-
го мистецького колективу
мінється і колектив, що
не має нормального попов-
нення з нормального грун-
ту, мусить вмерти.

Іхали ми крізь дощ і ту-
ман, не звертаючи на них
уваги, бо було це миле по-
бачення із гуртом, що про-
працював 20 років і витри-
вав, виріс, коли стільки за-
валилось інших починів,
стільки прийшло упадків
і розчарувань у кожного
з нас — особистих і групо-
вих. Як і на спортивній пло-
щі, скрізь приємно бачити
переможця, успіх, жите-
здатність, ріст і доскона-
лення. Тим більше, що все
це проходило майже на
наших очах. Хор являв і
являє частину українсько-
го життя в Європі, бо жод-
на більша подія не обходи-
лась без його участі.

* * *

Черговий раз можна б
говорити про чар українсь-
кої пісні, бо вся діяльність
Хору в основі має факт,
що наша пісня, наша ду-
ма й наша церковна музи-
ка причарувала голлянд-
ців, взяла їх у солодкий
полон і вони їй служать,
вони закохані в ній. Поди-
висься тільки: яка не бу-
ла б важка дорога напр. з
Утрехту до Парижу, хорис-
ти оживають, коли невис-
пані починають співати
Св. Літургію. Ледве пооби-
дали, співають на концер-
ті. Втоплені, поспішають
до автобусу, щоб поверта-
тись додому, куди приї-
дуть надранком, щоб ще
встигнути на працю (це ж
бо аматори, що живуть із
своїї професійної праці).
І сівши за стіл до обіду, во-
ни співають. Сівши в авто-
бус, вони співають. Майже
як ті наші українці в зна-
менитому творі Остапа
Вишні.

Після концертів Капелі
безсмертного О. Кошиця,
голляндці й не чули укра-
їнської пісні, хіба в табо-
рах полонених в Україні,
чи таборах кріпаків у Ні-
меччині. Та ось після вій-
ни, з Німеччини перевезе-
но до Кулемборгу Духов-
ну Семінарію, у якій учи-
телем співу був д-р М. Ан-
тонович. Із семінаристів
склав він хор, що співав
Богослуження для потреб
семінарії. Співав його хор

і світські пісні. Голлянд-
ці великі патріоти, але й
великі подорожники, а ко-
жен подорожник хоче
якнайбільше пізнати ново-
го... Тож почали знайоми-
тись із семінарією, запро-
шували хор співати Св. Лі-
тургію по голляндських
церквах, просили давати
концерти.

Та — ось семінаристи
закінчили науку й розіха-
лись по світах. Семінарію
ліквідовано й рештки пе-
ренесено до Риму. Не ста-
ло й хору. І голляндці від-
чули цю відсутність.

В країні залишився д-р
М. Антонович, щоб завер-
шувати свої музикологічні
студії у славному Утрехт-
ському університеті. На
базі його особи й з'яви-
лась думка: скласти хор з
голляндців, який замінив
би українську мистецьку
одиницю. Думка була не-
щоденна. Не манила вона
диригента, який знав, що
значить скласти й вести
хор з українців. А з гол-
ляндців, що не знають ні
нот, ні мови?

Та бувають ініціативи,
що все перемагають. Пас-
тор А. Г. Сміт, тодішній
Голова Апостоляту З'еди-
нення Церков, приобідив
підтримку в контакт з го-
лляндською громадськис-
тю міста, щоб у цьому осе-
редку плекати українську
церковну музику. З його
ініціативи відбулася 8 лю-

Кулемборг, 28. 5. 1950. Українська Духовна Семінарія. Сидять зліва: о. Василь Філе-
вич, канцлер з Торонта; о. д-р Богдан Липський; о. ректор мітрат Олександр Ма-
линовський, о. д-р Володимир Маланчук ЧНІ; Преосв. Ізидор Борецький, о. ректор
мітрат д-р Василь Лаба; о. д-р Людвик Міня ЧНІ; о. д-р Михайло Василик; проф.
Мирослав Антонович. Стоять зліва: Бойко, Купранець, І. Савка, Лабунька М., Литвин

П., Мойсюк П., Мартиник В., Когутяк, Білик М., Глуховецький М., Круль П., брат
Теоктист, Дзвоник Д., Ріот Ю., Кошик П., Лісовський П., Проскурницький М., Двір-
ник Й., Бутринський М., Мілянчик Я., Ковальський Ю., Шараневич В., Рушак С.,
Розумний Я., Турковид В.

Хор Української Духовної Семінарії Кулемборг, Голляндія. Диригент: д-р Мирослав Антонович. 1-ий ряд зліва: Феденко, Бутринський М., Дзвоник Дан., д-р Антонович М., Федик Я., Білик М., Шараневич В., Розумний Я., 2-ий ряд: Литвин П., Круль П., Лабунька М., Сполітакевич Ю., Когут П., Мойсюк П. 3-ий ряд: Бурак, Рушак С., Мартинюк В., Бабяк П., Швець, Гошуляк О., Бойко.

Anton Peek (32), Maurer, war einer der ersten, die sich vor fast neun Jahren auf die Anzeige meldeten. Auch er glänzt oft als Baßsolist.

того 1951 р. перша проба, на яку прибуло 22 кандидатів у хористи. В більшості це були зачаровані українською піснею, що чули її у виконанні хору семінаристів із Кулемборгу. Так почалася діяльність цієї незвичайної мистецької одиниці.

22 квітня 1951 р. Хор співав першу Св. Літургію в Утрехті. Поява була настільки незвичайна, що після Богослуження підійшов якийсь голляндець до диригента й дав йому пачку цигарок із співчутливими словами: "Бідні ви росіяни..."

Може саме тому почались зусилля, щоб поши-

рити сяєг діяльності хору, щоб дати голляндському слухачеві й світську пісню, а при тому стати носієм української культури, щоб не було непорозуміння у майбутньому. Хор взявся до праці, а найбільше диригент. Адже не можна співати з чуттям, не знаючи змісту слів. Тому д-р Антонович найперше перекладав текст українських пісень, мусів вияснити зміст і ґрунт, на якому пісня родилася. Коли це була історична пісня, то треба було й представити добу.

Але на цьому зусилля не кінчалися. Аматори мали голос, але мало хто

Van Bloem Kassenvoorzitter in Utrecht. Haurorostami, führt dem Chor ebenfalls seit 1951 an. Er singt seine Sall mit abgrundtieferm Bass.

Тут здобуто знавців-музикологів і восени хор вже дає кілька концертів у Німеччині. Виступ у Радіо Гільверсум був передаваний також через Радіо Лондон.

Очевидно, що про хор довідуються українці і Хор співає першу Службу Божу у Франції — в Ліль 18. 1. 53. Концерт в університ. авлі в цьому місті викликає справжній ентузіазм української публіки й тепер вже Хор стає першою рядною "нашою" мистецькою силою.

Хор настільки вріс у силу, що не припинив своєї діяльності й тоді, коли д-р М. Антонович виїхав на рік (березень 1953 — березень 1954) на студію до Гарварду. Диригував Ганс в. д. Гомберг, але хористи сумували за нашим Доктором, як діти за мамою. Після повороту Диригента з-за океану, Хор виходить перед найдобрішою публікою: в концертній залі "Тіволі" в Утрехті.

Чергових десять років — це невпинний ріст Хору й щораз більше концертів: 1955 р. — 43, 1956 — 50, 1957 — 61. А неділь же тільки 52! Між ними — участь у 9 Симфонії Бетовена, в "Тріонфо ді Афродіте" К. Орффа й "Фавстівській симфонії" Ф. Ліста.

Незабутній був виступ Хору на Студійних Днях у Дракенбургу (Великдень з процесією в городі, що майже нагадував Гефсиманський Сад), у Парижі, в катедрі Страсбургу й Мецу, у Базелі, у найкращій концертній залі Європи — в Кельні (на міжнародному конкурсі), де преса оцінила Віз. Хор як найкращий. Виступ перед

Королевою Голляндії, у Брюсселі, Льєжі, в радіо й телевізії. 1959 р. Хор співає у Соборі Св. Петра в Римі та на Капітолю; 1960 р. на Євхаристійному Конгресі в Мюнхені; 1961 в Лондоні; 1964 р. — на величавих святкуваннях Шевченківських Днів у Парижі (зала Гаво). Потім знову в Соборі Паризької Богоматері в Парижі, на посвяченні Св. Софії в Римі.

Хор і сам не має точної евіденції своїх виступів. Але їх далеко поза тисячу й то перед найширшою публікою, від голляндського села до Капітолю чи найкращих концертних залів Європи. Ми самі переконалися в наслідках цієї праці з української точки погляду.

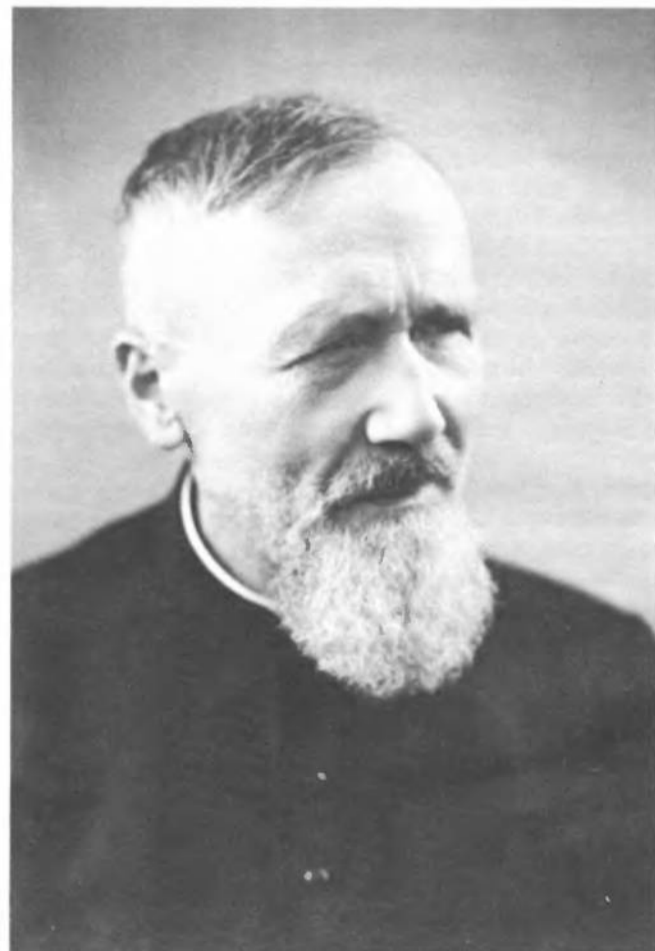
У маленькій надморській місцевості проводили ми два тижні вакацій. Як звичайно, хтось питав про національність. Коли ми сказали що українці, голляндець не здивувався, а заявив:

— А, я знаю. Це не те саме що росіяни. Ми маємо хор в Утрехті, що заставав нас почитати енциклопедію і зрозуміти вашу проблему...

Вже цього одного вистачило б для глибокої вдячності й признання хоріві від нас усіх, українців.

У рідному для хористів місті, Утрехті, Хор являється гордістю громади. Коли б Хор цього шукав, то напевно ювілей влаштувало б місто. Але завзяті голляндці хотіли показати свої осяги самі й тому ювілей влаштували собі самі.

Почався він концертом у суботу 13 лютого, в найбільшій концертній залі Тіволі (тимчасовій, але

Отець мітрат д-р Василь Лаба
Ректор Української Семінарії в Кулемборг, Голляндія

вмів читати ноти. Треба було вчити й цього. Зокрема треба було працювати над солістами...

Перший концерт відбувся з великим хвилюванням 13 липня 1951 р. в університетській авлі в Утрехті. Зала була виповнена, публіка прийняла виступ із захопленням. Менше захоплена була преса, бо рецензенти ніяк не могли собі уявити: пощо голляндцям співати українські пісні, а не голляндські. Але запрошення напливали й ще того ж таки року відбулися концерти у восьми місцевостях.

Перелом був зроблений, публіка здобута. Але були здобуті й рецензенти й 6 січня 1952 р. хор співав коляди в радіо, потім на Великдень у великій церкві в Роттердамі при співучасті славного органіста в.д. Керкгофа. 15 травня виступив на Міжнародному конгресі музикологів, ілюструючи українські пісні.

Утрехтський Візантійський Хор під диригентурою д-ра М. Антоновича. Фото з 1971 р.

Utrecht Byzantijns Koor

Holländer

Dr. Myroslaw Antonowycz

singen ukrainisch

Mit suggestiven Gesten läßt Dr. Myroslaw Antonowycz, der Schöpfer des Chores, die Klangfülle der 42 Stimmen zum zartesten Pianissimo zusammenschmelzen, um sie gleich darauf zum gewaltigen Fortissimo zu entfesseln. Er ist der einzige Ukrainer des Chores, kam als Flüchtling nach Holland und vollendete auf der Universität Utrecht seine musikwissenschaftlichen Studien

Als der Erzbischof von Utrecht den Weggang der ukrainischen Priesterseminaristen bedauerte, die bis 1951 holländische Gottesdienste mit den alten liturgischen Gesängen ihrer Heimat bereichert hatten, erklärte Chorleiter Dr. Antonowycz: „Diese Liturgien können auch Holländer singen!“ Wer die Erfolge registriert, die der „Utrechtis Byzantijns Koor“ seither auf sei- → 20

них заходів, бо вони були викуплені за здалегідь. Хор із оркестрою звучав чудово. Окреме зворушення виявляли співаки. Вони були горді, що співають із відомою Симфонічною оркестрою, яка послушна “їхньому” диригентові. Ще більше були горді, що виконують власний твір їхнього улюбленого Диригента.

Фахова критика не оцінила українських композицій нарівні з... Бетовеном, але публіка була в ентузіазмі. Після виконання “Прологу”, яким кінчалася перша частина, переповернена зала вчинила Диригентові справжню овацію. Мішалось тут зворушення чудовим виконанням, призначенням мистецьким досягненням та... відчуття подиву перед людиною і його хористами, що стільки вклали для збагачення голландського культурного життя вкладом української музики, яка тут є виявом любови до рідного. Велику любов такі люди оцінюють. Зокрема, коли вона підтверджена ділом, чином, працею, трудом.

Це було справді свято для всього міста. Вже в го

телі, ми знайшли в звичайному виданні “Тиждень в Утрехті” окрему сторінку, присвячену хоріві й його ювілейному концертові. Імпреза була відзначена як подія тижня у цьому культурному осередку.

Журнал “Телевізієр”, що має незвичайно високий тираж, писав про Хор недавно, з нагоди чотирьох телевізійних передач:

“Коли в римо-католицькій Церкві Літургія переживає експериментування, що не сприяє відвідуванню церков, Візантійський Хор переживає небувалий розквіт. Рідко коли за 20 років його існування, він мав стільки запрошень як тепер. Можна думати, що візантійський обряд і маєстатичне прикрашення його цим Хором, дає багатством католикам те, чого їм в їхній Літургії живою мовою не достає...”

“Де співає цей Хор, там нотують рекордове число відвідувачів, що заставляє деканів, парохів і ректорів німіти з дива. Хто хоче заповнити Дім Божий по березі, мусить запросити Візантійський Хор із священником та діяконом...”

Рецензент пояснює це прикладом:

“Коли у візант. Літургії надходить мент Символу Віри, передає М. Антонович диригування одному із співаків, сам стає збоку,

звертаючи обличчя до Престолу. І в церкві розливається могутній чоловічий голос, слов'янський баритон, наладований чуттям, що прикрашує глибоко-людську Службу Божу за правилами св. Івана Золотоустого. У своє “Вірую” М. Антонович вкладає більше, як тільки свій маєстатичний голос, який підноситься понад повний сили супровід Хору. У спів він вкладає своє серце і свою тугу. Серце глибоко віруючої людини і тугу співака, що згадує про церкву в Україні, де він колись, як молодий соліст, визнавав своє Вірую перед тоді ще не переслідуваними християнами”.

Вся місцева преса помістила широкі звіdomлення про ювілейний концерт. “Утрехтсе Ньюсбляд” з 15.2. писав м. ін:

“Минулий вікенд ще раз показав, що Віз. Хорові не бракує поклонників. Як зала Тіволі в суботу, так церква в неділю — були заповнені до останнього місця...”

“У чому полягає секрет успіху Хору? В першу чергу — у фаховості д-ра Антоновича, яка гарантує відповідний вибір і виконання музики, як також постановку голосів та спосіб їх використання співаками. Але ці висліди залишались би в технічній площині, коли б члени хору не

ідеально акустичній). І яким концертом! З участю повного складу Симфонічної оркестри! Ансамблем диригував д-р М. Антонович, вклавши немало труду у підготовку цього виступу.

Програма, зокрема першої частини, була справді незвичайна. Вперше голландці почули композиції М. Лисенка (“Рушаймо всі” з опери “Тарас Бульба”), С. Людкевича (“Каменярі”) та самого М. Антоновича (“Пролог” до Франкового “Мойсея”). Солю у останній композиції співав соліст Кор ван Дейк.

Зала, що нараховує коло двох тисяч місць, була виповнена до останнього крісла. Щоб дістати квиток, треба було неймовір-

Alphons Croes Zivillingenieur, früher Sänger der Utrechter Oper, Mitgründer und seit 4 Jahren Vorsitzender des Chores, singt Tenorsoli

Українці на авдієнції у Голляндської Королеви

Голляндська королева Юліяна прийняла у своїй літній палаті в Суздейку 1958 р. представників Союзу Українців у Голляндії під керівництвом голови п. Семирозума та українських представників з Бельгії під проводом о. Г. Музички. Делегації мали нагоду подякувати королеві за її опіку над втікачами й виселенцями та за гостинність, що їм знайшли українці в Голляндії. Під час авдієнції були також присутні доні королеви, Беатріче і Марійка. Дві дівчинки в українських одягах передали королеві народні вишивки, книжки про Україну та квіти. У згаданій авдієнції брали також участь о. мітр. Яків Перрідон, духовний опікун українців-католиків у країнах Бене-

люксу і Скандинавії, та монс. А. Г. Сміт від Апостоляту З'єднання. Утрехтський Візантійський Хор під управою д-ра М. Антоновича відспівав ряд українських літургичних і народних пісень. При цьому д-р Антонович давав пояснення про українські пісні та хорове мистецтво. У всіх учасників ця авдієнція в Суздейку, щире прийняття та великодушність залишили незабутній спомин. Посередині на світліні перед королевою стоять дві дівчинки, біля них о. мітр. Перрідон, а з правого боку королеви — її дочки, проф. Антонович та два хористи. Ця інформація і світлина взяті з голляндського журналу.

Cor van Dijk Techniker, hat in nur zwei Jahren Chorarbeit so viel Kirchenmusik gelernt, daß er alle großen Baritonsoll singen kann

мали спонтанного ентузіазму, який негайно уділяється іншим. Тільки цим можна зворушити публіку кестра і соліст Кор ван Дейк дали концерт, що стояв під знаком багатовікової визвольної боротьби до бурхливого захоплення, якого ми в Тіволі вже довгий час не переживали. Хор, Симфонічна оркестр українського народу.

"Після наддатків, публіка все не хотіла втихомирюватися. Але з огляду на те, що Хор мав черговего дня співати Службу Божу, співаки сказали — годі!"

Часопис "Сентрум" з 15.2. зокрема зупиняється на "Пролозі", композиції М. Антоновича.

"Були тут імпозантні фрагменти для всього ансамблю, були окремі пасажі для тенорів і басів, час то ефекти духових інструментів були використані дуже вдало. Цей твір можна уважати за повновартісний вклад диригента Віз. Хору в любов до свого рідного краю, для якого він тут так багато зробив".

"Ньве Ютрехтсе Дагбляд" з тієї ж дати пише:

"Композиція М. Антоновича "Пролог", що була ним перероблена минулого року, пережила тут своє прем'єру. Вона силою своєю і пишністю зву-

чання добре примикала до попередніх творів.

"Чи то прониклива релігійна пісня, чи жартівлива народня — Хор викликає настрій, який годі на слідувати. Виконання відзначається непереможним чаром, жаром і вервою, а одночасно все опрацьоване до найдрібніших нюансів. У висліді — зрізничковане звучання від рокітливих басів до ліричних тенорів. Співаки в стані розвинути неймовірну силу голосу без форсування, а одночасно вміють досягнути імпонуюче піаніссімо, як ось при кінці "Ой, пуцу я кониченька".

Щоденник "Троув" з 15.2. пише:

"Перед перервою ми по знайомилися з зовсім нам невідомою музикою... Концерт був наглядним доказом, що Диригент почуватися глибоко пов'язаним із своєю батьківщиною. Ним скомпонований "Пролог" видавав могутніми звуками почування українського народу..."

В неділю 14.2. Хор співав Службу Божу у виповненій церкві. Опісля відбувся обід і ювілейний вечір. Св. Літургію правив Й. Е. Кир Володимир, який виголосив проповідь німецькою мовою, яку наведемо в черговому числі (тут-наводимо його приві-

тальне слово) В обіді взяли участь різні достойники, на чолі з о. Смітом, зворушеним покровителем Хору, якого підтримці завдячуємо цю мистецьку одиницю. Іменем Впреосвященного Кир Івана Бучка вітав Хор Впреп. о. дек. Фуканчик, а о. Когута вітали хористи, бо між ними виїняткові вузли симпатії.

У милому товариському вечорі взяли участь також родини хористів як і пані Антонович. Тут спеціальний успіх мало побажання, щоб дружини хористів стимулювали збільшення числа концертів, бож... не легка справа для родини, коли хор співає кожної суботи і неділі поза Утрехтом.

Ван Дорт заповів несподіванку: хор сам, без д-ра Антоновича, вивчив і секреті перед ним "Під Твоєю милость" і чудово виконав. Диригент був зворушений, а Пані була зворушена більше, як чудовим букетом квітів, який отримала від Хору за свої самотні вечори не лише концертів, але й безчисленних проб.

Зворушений д-р Антонович дякував Комітетові за бездоганну підготовку ювілею і закликав до продовження дружності, яка є певною запорукою дальших успіхів.

Далі продовжувалися дружні промови. У них ми довідалися про ще один бік діяльності д-ра М. Антоновича. Він, як фаховий музиколог, опрацьовує для багатьох німецьких, голляндських та іншомовних енциклопедій українські гасла, таким чином вводячи українських композиторів і співаків у "книги знання", що служать базою інформації для мільйонів читачів, журналістів та фахівців.

В Університеті він вже роками працює над творами Жоскена де Пре, основоположника франко-фляманської школи, тому в червні буде мати доповідь на цю тему в Нью Йорку, на міжнародньому конгресі, присвяченому творчості цього композитора. Українська громада в ЗСА з приємністю вітатиме цього "лева хорового мистецтва", як його часто звуть у Голляндії.

Ювілейні урочистості в 20-ліття Візантійського Хору були дуже приємні для всіх. Для нас приємність і радість лежить в тому, що Хор, дійшовши до 20-ліття, являє собою молоду й дружну одиницю, а д-р М. Антонович знаходиться у повній формі при повній зрілості. Тож — многих літ і безчисленних успіхів!

André Miltenburg Weinvertreter und Gründungsmitglied, ist Basssolist. Wie alle Solisten erhält auch er Spezialunterricht beim Dirigenten

20th ANNIVERSARY OF BYZANTINE
CHOIR IN HOLLAND

UTRECHT, Netherlands—The Byzantine Choir, an amateur Dutch choir under the direction of Prof. Myroslaw Antonowych from Ukraine, recently celebrated its 20th anniversary of unique and highly artistic activity throughout Western Europe.

In 1950 in Utrecht, a group of young Dutchmen interested in singing volunteered to learn and practice Eastern Slavonic liturgical songs and actively participate in solemn church services together with a small group of Ukrainian students of Divinity, who completed their studies in Culemborg near Utrecht under the sponsorship of Union-Apostolate, a Dutch Catholic laymen organization which supported the Eastern Churches. Originally from Ukraine, the Divinity students had dispersed to various camps for Displaced Persons during the war and had gathered in Holland to complete their theological studies.

Prof. M. Antonowych was at that time the director of a seminarian's choir and came to Holland from Germany. After a few years the students graduated and left Holland for priestly assignments. The Dutchmen, however, were fascinated and enthusiastic about the idea of learning the Old Slavonic Liturgy and practicing church songs, which although in a strange language had melodies penetrating so deep into their western souls that a unique, almost mystic experience was created.

Prof. Antonowych, who holds a Doctorate in musicology and who studied in Lwiw, Ukraine, at the famous Music Conservatory in Vienna, Austria, and in Utrecht, Holland, began a most difficult and strenuous task of teaching the Old Slavonic Liturgy to Dutchmen who were unfamiliar with Slavic sounds and without any knowledge of the language whatsoever. As a result, he became professor of song, music, instrumental accompaniment and lector of phonetics, grammar and interpreting of words in a strange, unfamiliar (to Dutchmen) language.

The choir, consisting completely of Dutchmen with only the conductor being Ukrainian, became a reality. Their first public performance took place on April 22, 1951 in Utrecht. It was a Solemn Divine Liturgy, and no one in church even imagined that all the singers were Dutchmen.

The choir's first public concert took place in July, 1951 in the aula of Utrecht University. At first, it was difficult for Dutch journalists to accept the idea of Dutchmen singing not their own, but Slavonic and Ukrainian songs. Nevertheless, in 1951 the Byzantine Choir gave public concerts in eight different towns in Holland. In 1952, they sang Christmas carols on the radio. At Easter they performed with the famous organist, Kerkhof, in Rotterdam. On May 15, 1951 the choir sang at the International Congress of Musicology presenting Ukrainian songs, and was evaluated as highly artistic in performance by the musicologists.

Invitations to sing in Germany now followed. The choir's production on Radio Hilversum was transmitted to Radio London. Ukrainians living in Western Europe also invited the Byzantine Choir to sing during their church services.

On January 1, 1953, the choir sang in Lille, France. Following that, a short break in choir activity was caused by Prof. M. Antonowych's departure to study music at Harvard University in the United States. During that time (1953-1954) the choir was directed by Hans van de Homberg. When Prof. Antonowych returned, the choir represented Ukrainian church and national music in numerous concerts, as follows: 1955—43 concerts, 1956—50, and 1957—61.

To mention only a few of their extraordinary performances, we note: study sessions in Drakenburg, Paris,

18. ← nen Konzertreisen durch Westeuropa erriegt, muß zugeben, daß der Optimismus des Dirigenten berechtigt war. Die 43 Holländer, die dem Chor sämtlich nebenberuflich und aus Idealismus angehören - auf

die Zeitungsanzeige „Singer gesucht“ meldeten sich sogleich 20 Interessenten, - singen ukrainische Texte und Weisen, als wären sie nicht an Waal und Lek, sondern am Dnjepr zu Hause. Über den musikalischen

Wert hinaus bewahren ihre Stimmen die Kultur eines tapferen, tiefgläubigen und stets von neuem unterdrückten Volkes. K. G.

UTRECHT

Утрехтський хор у Парижі PARIS

IN ROME,

the cathedral in Strassbourg, Metz, France, and Basle, Switzerland; first place in international competition in Cologne, Germany; concerts before the queen of Holland, Brussels, and Liege, Belgium; singing in St. Peter's and in Rome's Capitol in 1959; at the Eucharistic Congress in Munich, Germany in 1960; in London in 1961; in Paris in 1964 during the celebration of Taras Shevchenko's anniversary; in Notre Dame Cathedral in Paris, and during the solemn consecration of the Ukrainian St. Sophia Church in Rome in 1969.

The Byzantine Choir celebrated its 20th anniversary in Utrecht recently. A concert was performed with the full assembly of a symphonic orchestra under the direction of Dr. M. Antonowych. The solo was sung by the famous Cor van Dyke, and the following selections were performed: Mykola Lysenko—"Rushaymo vsi" (from the opera "Taras Bulba"); S. Ludkevych—"Kamenyari," and a composition of Prof. Antonowych—"Prologue," written to Ivan Franko's "Moses." The hall, seating only 1,000, was sold out long before the concert.

The singers were highly honored to perform with the symphonic orchestra directed by their own conductor and to sing a composition of his.

The Byzantine Choir receives many invitations to sing the Ukrainian Liturgy in Old Slavonic from several Dutch Catholic parishes. On such occasions, a Ukrainian priest and deacon sing the Liturgy and the choir responds. Churches are always packed during these services.

The success of the Byzantine Choir lies mainly in the professional skill of its director, Prof. M. Antonowych, and the very great enthusiasm of its members, who are attracted by the deep mystical Eastern liturgical music and by the variety of ways to express feelings and emotions in Ukrainian popular songs.

Prof. Antonowych is also working as doctor of musicology on articles concerning Ukrainian music for German, Dutch and other encyclopedias. He is also currently doing research at the University of Utrecht on Josquin de Pres. Last June Prof. Antonowych gave a lecture on him in New York City to the International Congress devoted to the work of this composer from XV-XVI century. S. Kanafotskyj

ДР. МИРОСЛАВ АНТОНОВИЧ З ДРУЖИНОЮ І ТРЬОМА ДІТЧКАМИ

Dr Myroslav ANTONOVYCH

PROF. DR. MYROSLAW ANTONOWYCH

Prof. Dr. Myroslaw Antonowych is currently doing research on Josquin de Pres, XV-XVI century composer of French-Dutch origin, and several volumes of research on this composer are now ready for print.

In July, 1971, Dr. Antonowych participated in the International Congress of Musicology held in New York, during which de Pres' compositions were presented by four different choirs: one from New York, "Pro Musica" from Prague, a choir from Munich, and one from Stuttgart. During the scientific portion of the Congress, several lectures and symposiums were held in which Dr. Antonowych took part.

Prof. Blume, one of the top musicologists living today and editor of the encyclopedia "Die Musik in Geschichte und Gegenwart" (13 volumes), called Dr. Antonowych one of the eminent experts on Josquin de Pres.

Immediately following the International Congress in New York, "Voice of America" taped a half hour interview with Dr. Antonowych for transmission to Ukraine.

TO THE DIRECTOR AND MEMBERS OF THE BYZANTINE CHOIR

We also take this opportunity to congratulate and commend you for your wonderful and dedicated work on the occasion of the 20th anniversary of the Byzantine Choir. How beautifully and artistically you propagate the Ukrainian song among European nations in the Free World!

Your work, with devotion and love for the Ukrainian song, fills our hearts with joy and gratitude to you, sons of the noble nation of Holland.

We sincerely congratulate you on this great occasion and wish you even greater success in your work for our enslaved, freedom-loving nation of Ukraine. May the Ukrainian song continue to flow from your lips and hearts for many years to come!

"EKРАН"

PARIS ДР.М. АНТОНОВИЧ виголошує доклад на світовому Конгресі Музиків про українську церковну музику.

DR. M. ANTONOWYCH delivers a lecture on Ukrainian church music to the World Music Congress.

Там, де стояв Галич

Розкопки катедри Ярослава Осмомисла в Крилосі біля Галича. Видні основи абсид катедри. Внизу в сорочці й білому кашкеті проф. Ярослав Пастернак, що кермував розкопками. Світлив М. Гавдяк 1937. Фото переслав до „Екрану” проф. Осип Залеський.

На Крилоській горі завжди дують свіжі вітри і завжди панує тиша. Якось аж не віряється, що тут стояло місто.

Але місцеві хлопчак-добровільні екскурсоводи вмить розвіюють ващі сумніви.

— Ось тут, — кажуть вони, — на самому місці гори, на Золотому току стояв княжий двір. Тепер, як бачите, тут картоплю садять.

— Ось тут, зразу за княжим обійстям, єпископи мали свої палати і храми.

— А ось тут — посад, де були двори і майстерні кушців...

— А там — Підгороддя.

Крилоські хлопчак знають усе. Зрештою, так воно й повинно бути. Вони виростили на цих розвалинах історії, перші казки, які розповідали їм матері, були про мужність воїв, що захищали край від чужоземної навали, про Настусю Чагрівну, просту жінку, яку любив князь Ярослав Осмомисл, про безвісних майстрів, що вміли різьбити білий галицький камінь. Тут хлопчак вчаться пізнавати історію рідного краю, тут вони вчаться любити його красу.

Вид з Крилоської гори справді мальовничий. Поглянеш на південь — горбаті поля, на заході під самою горою котяться каламутні хвилі Луква, на північ — ліси-переліски, що вкрили схили горбів.

На Крилоській горі майже нічого не залишилося від днів давніх. Хіба що каміння-тесане, важке, у стінах неприкрашеної каплиці, збудованої на руїнах Успенського собору, і хіба що каміння в стінах церкви-білої, стрункої, вибудованої в XV столітті. На горі лишилися лише сліди. Сліди фундаменту Успенського собору, спорудженого зодчими князя Ярослава Осмомисла десь приблизно в 1187 році. Сліди, де стояли вартові вежі. Сліди випалених зернових ям, сліди від могили Ярослава Осмомисла. І більше нічого. І навіть трохи образливо, що тут більш нічого немає, образливо лише на мить, в наступну хвилину пригадуєш, яких тільки орд не бачила Крилоська гора. І кожна орда намагалася змести з лиця землі древній Галич, витравити в пам'яті пародій навіть згадку про нього.

При такій руйнації не дивно, що археологи давно ломали собі голови, де, на якому саме місці стояла столиця Галицької землі. Одні вказували на гору Станіслава над Дністром, інші твердили, що город стояв там, де нині місто Галич, а замкову гору з руїнами замку польських воевод вважали княжою оселею.

Цікаво, що пошуки древнього Галича мають історію майже сторічної давності. Ще в другій половині XIX століття серед археологів-вчених і просто аматорів почалася справжня гарячка з приводу місця розташування древнього Галича. Але лаври першості належать свідченику з підгалицького села Залуква Льву Лаврецькому. Якось після оранки на церковній «парцелі» — ділянці Лаврецькій зацікавився обтесаним камінням та різними уламками. Місцеві жителі пояснили новові, що їхні діди переповідали піби давним-давно на цьому місці стояла церква. Лаврецький написав про це професору Львівського університету Сидору Шираневичу, і той, справді, виявив в архівах, що на «парцелі» стояла церква Спаса. Вчені приступили до розкопок і відкрили фундаменти храму.

З того часу галицька околиця стала своєрідною Меккою для археологів, Меккою вдячною, бо земля щедро ділилася з людьми своїми тасмницями. За сім років — з 1880 по 1887 — були розкопані румовища вежі на урочищі «Карлів гай», над річкою Лімницею, на угідді «Цвинтарича» виявлені руїни кількох церков та оборонних споруд. Але жодне з цих відкриттів не давало ключа до загадки — а де, власне, стояв Галич. І лише в 1890 році після старанного вивчення місцевості один з учених — А. Чоловський вказав на Крилоську гору. В 1907 році археолог О.

Пеленський навіть печав розкопки на горі поблизу церкви, однак, вони нічого не дали.

Поруч з людьми титулованими — докторами і професорами — в поході за «галицьким ключем» вирушали і незнані в науковому світі особи. Це були Лев Чачковський — фінапсовий чиновник з Станіслава та інженер Ярослав Хмилевський. Ні, вони не сполосували ровами Крилоську гору. Вони підступали до тасмниці здалека, околичними шляхами. З 1927 по 1932 рік аматори кожного літа обходили нішки навколишні села, угіддя, урвища, вивчали ущелини, горби, насипи, прислухалися до розповідей дідів, провадили топографію.

Після довголітньої праці Чачковський і Хмилевський вручили археологам точний опис контур розміщення престольного галицького города і його околиць. Їхня книжка «Княжий Галич», як свідчать спеціалісти, і сьогодні не втратила наукового значення.

Конечне і тверде слово в суперечці про місце знаходження древнього Галича сказав Ярослав Пастернак, який в 1936—1937 рр. провадив на Крилоській горі археологічні розкопки. Його експедиція виявила фундаменти Успенського

Проф. д-р Ярослав Пастернак автор „Археології України”

собору, а під підлогою з алебастрових плит — кам'яний саркофаг Я. Осмомисла, який тепер знаходиться в обласному музеї.

...Колись, в тридцятих роках, деякі з місцевих смільчаків і романтиків, як розповідають старожми, озброївшись свічками і сірниками, лягали на животи і крізь напівзапалені входи плазували в підземні галереї, які збереглися на замковій горі в Галичі: шукали у пітьмі схованих скарбів древніх князів. Далеко в підземелля смільчакі пропикати не могли: бракувало повітря, свічки гасли, шлях перетинали завали. Та коли б вони навіть дослідити весь підземний лабіринт, то скарбів однаково не знайшли б. Іх там просто немає. З літописів відомо, що золотий скарб князівства, в тому числі корону і золотий престол Данила Галицького пограбовано під час нападу на Львів. Але не велика втрата. Скарб — пабагато цінніший від золота й срібра в наших руках. Це пам'ять про ратні подвиги простих воїв, це пам'ять про будівничих, які вміли зводити городи, об які щербялись ворожі мечі. Це пам'ять про смєсла, що респєсяною лопатєю гусєчєтє високі вали. І цю пам'ять нам треба берєтєти.

№ 4 (156) 1971 р.

НАША КУЛЬТУРА Роман ФЕДОРІВ

Богдан Лепкий перед саркофагом князя Ярослава Осмомисла у Крилосі, 10. IX. 38 р. "ЕКРАН" Ч. 59-60, ЖОВТЕНЬ-ГРУДЕНЬ 1971, 22

From left to right: Prof. Linus Pauling, Prof. Theodore Puck, Mr. Ben May, Dr. Charles Huggins, and Dr. Elwood V. Jensen. Second row: Mrs. Albert Lehninger, Mrs. Linus Pauling, Mrs. Charles Huggins, Dr. A. H. Reddi, Dr. Eugene DeSombre, and Dr. Shutsung Liao.

CHICAGO SUN-TIMES,

3 Nobelists help dedicate U. of C. cancer laboratory

Nov. 6, 1971

Three Nobel Prize winners Friday helped dedicate new facilities for the University of Chicago's highly regarded cancer research laboratory.

The 20-year-old Ben May Laboratory for Cancer Research will be in the \$3.7 million, four-story addition to the north wing of the University of

Chicago Hospitals and Clinics, 950 E. 59th.

The Nobelists at the ceremonies were Dr. Charles Huggins, director of the laboratory from 1951 until 1969, who won the prize in medicine-physiology in 1966; Dr. Albert Szent-Gyorgyi, who won the award in the same category in 1937,

and Dr. Linus Pauling, who was awarded the prize in 1951 in chemistry and was awarded the Nobel peace prize in 1962.

Members of the Ben May laboratory have studied factors controlling the growth of normal and cancerous tissues.

The Ben May Laboratory is internationally known for its fundamental studies of factors which control growth in normal and cancerous tissues.

Elwood Jensen, professor in the Ben May Laboratory and in the physiology department, is the present director.

Dr. Leon Dmochowsky Attends Symposium on Leukemia

NEW YORK, N.Y. — Dr. Leon Dmochowsky, a Ukrainian born scientist of world renown, stands a good chance of becoming the first researcher to have isolated the "first human cancer virus." As a matter of fact, the odds are 1-2, since the announcement last year that Dr. Dmochowsky and his team at the M.D. Anderson Hospital in Houston, Tex., have succeeded in growing a C-type particle which they say is the first human cancer virus to be propagated.

The second "candidate," according to the Medical World News, is the B-type breast particle grown by

Dr. Dan Moore of the Institute of Medical Research in Camden, N.J., and Sol Spiegelman of Columbia University.

Some 400 scientists, representing 24 countries, took part in the Fifth International Symposium on Comparative Leukemia Research held in mid-September in Padua, Italy.

Dr. Dmochowsky took part in the sessions and was one of the panelists discussing the latest findings on the virus related research in cancer.

One of the key questions dominating the symposium was whether viruses cause or

contribute to the etiology of human cancer. Since the Fourth Symposium, held in 1969 in Cherry Hill, N.J., researchers have been tracking the elusive microorganisms in cell cultures, fowl, animals and man, with encouraging results.

Although it has not been proven yet, the characteristics and the discoveries of viruses suggest that they may be linked to the cause of many types of cancer. This research, supported by the special virus-cancer program of the National Cancer Institute, is considered to be a significant new lead in human cancer research. SVOBODA, "Ein weiter Schritt voran"

Krebsforscher Elizabeth Priori, Dmochowski SVOBODA, "Ein weiter Schritt voran"

Т-во Філія „Просвіти” в Комарні б. Львова

Обрані члени Відділу Т-ва в 1931 р. Зліва (сидять): д-р Ол. Пеленський, заст. голови (помер в 1935 р.); д-р Осип Утриско, голова; мгр І. Ліщинський, секретар. (Стоять): мгр М. Радович, мгр Антін Хлопецький, д-р Вол. Ленець, мгр І. Добровольський.

Т-во Філія „Просвіти” в Комарні влаштувало зимою 1938 року Бібліотечарський Курс, якого інструкторкою була п-ні Наталія Дорошенко-Савченко з Гол. Т-ва „Просвіта” у Львові. На курсі було 26 делегатів низових читалень „Просвіти”. Курс відбувся в читальні, що мала поверх 2000 томів книжок у своїй бібліотечі. Приявними на курсі між сидячими були: Третій зліва М. Здерко, скарбник, направо від нього — мгр І. Тершаковець, заст. голови; п-ні Дорошенко та д-р Утриско, голова; Р. Єндик і М. Пеленський — члени Відділу та М. Черник, секретар.

МИНУЛИХ ЛІТ

У тридцятих роках аж до ліквідації Т-ва в 1939 р. його головою був д-р Осип Утриско, а секретарем мгр Іван Ліщинський, що тепер проживає з родиною в Чикаго.

Щоб згадати бодай побіжно про працю Філії „Просвіти” в Комарні, належить згадати про бібліотечарський курс, влаштований зимою в 1938 р., на якому інструкторкою була п. Наталія Дорошенко-Савченко з Головного Т-ва „Просвіта” у Львові. Курс відбувався в приміщенні читальні, яка нарахувала у своїй бібліотечі понад дві тисячі томів.

Не забувала Філія також і про хороше мистецтво. Доказом цього є влаштований в 1938 р. курс для вишколу читальняних диригентів.

Хай цих кілька скромних слів про життя малого міста комарна будуть присвячені пам'яті тих мешканців Комарна, що свою любов до України за свідчили смертю на полі бою, або в тюрмах наїздників.

Т-во Філія „Просвіти” в Комарні в 1938 році
Курс для читальняних диригентів

Члени Відділу Т-ва (сидять зліва): мгр І. Тершаковець, заст. голови; М. Пеленський, урядовець-інструктор; д-р О. Утриско, голова; дир. М. Здерко, скарбник; М. Черник, член Відділу.

(Продовження з попереднього числа 57-58)

КОМАРНО СЛІДАМИ

Амат. драм. гурток при чит. „Просвіти” в Комарні, 1939 р. На світлинці молодше членство, т. зв. „Копитники” із своєю струнною оркестрою. Ця назва вийшла від одноактівки „Майстер Копитко”, виставленої молодим режисером, студентом Євгеном Утриском, в залі Українбаку в Комарні в останніх роках перед німецько-більшевицькою війною.

24 "ЕКРАН" Ч. 59-60, ЖОВТЕНЬ-ГРУДЕНЬ 1971.

Українське гімнастичне Т-во „Сокол” в Комарні

На світлинні, члени українського гімнастичного Т-ва „Сокол” в Комарні, відродженого в 1927 р. після довгої перерви в діяльності (від 1914-21 рр.). Це Т-во вже в 1927 році придбало скомплетовану трубну оркестру, завдяки переведенні грошей збірці членів „Сокола”

між нашим громадянством в Комарні й околиці. Також розпорядилося воно великою бібліотекою. Ця світлина зроблена під старою дерев'яною гр.-кат. парафіяльною церквою в Комарні ще в 1927 р. Тоді Т-во „Сокол” налічувало 106 членів, у тому 76 мужчин і 30 дів-

чат. Ця церква будована була 1730 р. По першій світовій війні, приблизно в рр. 1921-23, переіменовано Т-во „Сокол” на Т-во „Січ”, яке також тільки короткий час було діяльне.

У 1925 р. знову переіменовано Т-во „Січ” на „Сокол”. І з тієї нагоди зорганізовано спортову імпрезу в Комарні в привітності численно запрошених спортових організацій, м. і. й зі Львова. Вона дала поштовх до поживлення діяльності Т-ва.

Приємно мені додати, що згадану трубну оркестру „Сокола” в Комарні вишколював упродовж кількох років після 1928 р. музик, член львівського оперного театру у Львові, а опісля у Варшаві, уродженець Комарна, п. Олекса Пеленський. Ця оркестра після відповідного вишколу п. Пеленським влаштувала концерт в Комарні й виступала на різних імпрезах релігійно-церковних міста й околиці та на фестинах з великим успіхом.

На світлинні в середньому ряді сидять члени старшини Т-ва „Сокол” в такому порядку (від ліва): 1) Володимир Іваськевич (крavecь, званий „Романь”), 2) Софія Ліщинська, дочка Миколи з передмістя Лип'є, 3) Андрій Пеленський, тоді голова „Сокола”, кол. член громадської ради в Комарні, а в часі німецької окупації — посадник міста; за большевицької окупації ув'язнений, пропав без вісті, 5) Осип Ліщинський — активний член Т-ва, учасник Визвольних Змагань 1918 р. (помер), 6) Микола Сенота, студент університету і диригент (живе досі).

Д-р Осип Утриско

Пласт наша гордість і мрія

ЮРІЙ ІГОР ПАВЛІЧКО

Під таким кличем святковано Ювілей 25-ліття Українського Пласту у вільному світі. З цієї нагоди Пластове Філятелистичне Бюро при Головній Пластовій Булаві видало серію пластових ювілейних марок. Проектував їх ст. пл. скоб Юрій Ігор Павлічко ЛЧ а мистецько оформив до друку і друкував проф. Зенон Еліїв (Рочестер).

Серія марок є друкована в подвійних аркушах по 6x4 13/16 інча. Кожний аркуш має 9 різних марок, які разом творять блок. Марки зображують контури 6-ох поодиноких країн, де Пласт найбільше активний. Країни зображено так як на карті земної кулі. У першому ряді зліва згори вниз

є: Канада, ЗСА, Аргентина. У третьому ряді: Велика Британія, Німеччина (Західня) і Австралія. По середині другого ряду — Україна. Перша марка згори цього ж ряду пластовий герб; над гербом клич: „Пласт наша гордість і мрія”, а третя марка внизу це Святий Юрій з мечем на коні й змії (рисунок пл. сен. Мірка Пилишенка „Гарпун”).

Контури згаданих країн вповняють середину марки, ярко зазначеними лініями цеглясто-помаранчевої краски, що опісля переходить в яснішу, вповняючи всю величину даної країни.

В горішніх кутах, зліва кожної марки є пластовий герб, а вправа назва країни. При Україні є також рік 1911, коли то засновано Український Пласт на рідних землях. В долішній частині кожної марки є напис „Пластова Пошта” і номінал „10”.

Тло марок, спільне для цілої серії, складається з 512 малих пластових гербів, поукладених рядком навкис, творячи голубе поле (варто труду оглянути через побільшаюче скло). Усі надруки на марках цеглястопомаранчевої краски.

На маргінесі кругом бльока голубою краскою поміщені офіційні назво Пласту в мові даної країни. В горішній частині бльока є напис „25-ліття Українського Пласту у вільному світі”, з датами „1945—1970”. (Дата 1945 це початок відновлення Пласту в Німеччині.)

З лівого боку напис по-українськи: „Пласт-Організація Української Молоді”. А внизу назва Пласту в Канаді й Австралії по-англійськи.

В долішній частині назва Пласту в ЗСА по-англійськи, а під сподом по-еспанськи.

З правого боку назва Пласту в Німеччині по-німецьки, а підтим назва Пласту в Великій Британії англійською мовою.

Марки друковані „офсетом” на білому гумовому папері. Марки є зубковані і не зубковані; перфорация — повздовжними дірками по 15 на інч.

Марки можна набути у голови ПФБ. Ц на 75 цнт. Адреса:

George I. Pawliczko, 217 St. Stanilaus St., Rochester, N. Y.

14621.

Займається філятелистикою від 6-го року життя, виграв кілька перших нагород молодечих філятелистичних виставках та мав свої марки на світовій виставі у Вашингтоні—„СІПЕКС”. Був референтом пошти і філятелистики на Міжкраєвій Пластовій Зустрічі „Батури” в Канаді в 1967 році, — як рівно ж займається розпродажню пластових марок.

Також є кольпортером журналу ЕКРАН на Рочестер.

Данна Савицька—краса Канади

ANOTHER FIRST

Donna Sawycky is Chosen Miss Canada

TORONTO, Ont. — Ukrainians in Canada have garnered yet another first as Donna Sawycky, a statuesque 18-year-old brunette from Kitchener, Ont., was chosen Miss Canada in the annual pageant held in Toronto Monday, November 8.

Thousands of Ukrainian Canadians, glued to television sets during Monday's finals, followed every moment of excitement as Donna kept advancing to the finals through each stage of the pageant which has a similar format as the Miss America contest.

Performs Folk Dance

A candidate from the Waterloo-Kitchener area, Miss Sawycky chose a stylized Ukrainian folk dance for her talent performance. She called it "a dance of love" and explained in a brief introduction the nature of the Ukrainian folk dance.

She had the judges and the throng mesmerized as she twirled and fluttered across the stage. Donna has been dancing since childhood and has appeared many times in

„ЩЕ ПРО „КРАСУНЮ КАНАДИ“

Торонто. — Місцева преса подала, що змагання й вибір „Місс Канади“ на 1972 рік обійшовся організаторам в 100 000 доларів, а з них, як стипендію, одержала 1 200 дол. „Місс Канада“ на 1972 рік — 18-річна українка Данна Савицька. Крім того, вона одержала різний дорогий одяг, автомобіль, двотижневу безкоштовну мандрівку згідно з її вибором тощо. Данна Савицька народилася в м. Кіченер, в родині Володимира Савицького, переселенця з Холмщини, та матері Галини, яка походить із Галичини. У м. Кіченер багато людей вітали панну Донну Савицьку з обранням її на „Красуню Канади“, між ними й о. О. Костюк, парох кічінерської православної церкви.

various Ukrainian community programs.

There were tears in Donna's eyes as she was announced winner of the Miss

Canada contest. Her joy was shared by her parents, relatives and friends in the audience, as well as many of her compatriots across Canada. For them it was yet another achievement that enhances the prestige of the Ukrainian Canadian community.

Miss Sawycky's triumph matches earlier victories in the American contests by the famed Metrisko sisters, Michelle and Marsha, both of whom had won titles in the American beauty contests.

Parents Immigrants

Donna, the daughter of Mr. and Mrs. Wolodymyr Sawycky, is a student at the University of Kitchener. Her parents hail from the Kholm area and came to Canada in 1949 as post World War II immigrants. The family are parishioners of the Ukrainian Orthodox Church in Kitchener. Upon her arrival home, Donna was greeted by a group of friends led by the Rev. Alexander Kostyuk, the Church pastor.

Donna will represent Canada in the Miss Universe contest.

SVOBODA,

Donna Sawycky — Miss Canada '72

«УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ»

ЗАКІНЧЕННЯ ФУТБОЛЬНОГО СЕЗОНУ

Футбол (сокер — по американському) — один із найбільше популярних видів спорту в Україні. Він прийшов в Україну з батьківщини футболу — Англії дорогою чорноморських портів (Одеса, Миколаїв, Херсон), привезений англійськими моряками. Вже перед першою світовою війною на території України діяли футбольні команди, що розігравали між собою змагання за мистецтва. Нині Україна вкритою густою сіткою футбольних команд, що гуртують десятки тисяч футболістів.

Кращі команди України змагаються у всесоюзних лігах (в класі чемпіонів і першій та другій лізі класу А) а менше заванзовані у республіканській та обласних і районних класах; поза ними існує велика класа „Колос“, в якій змагаються футбольні команди сіл.

Всесоюзна класа „чемпіонів“ складається з 16 команд. Україна ц. р. була заступлена в ній чотирма командами — „старими ветеранами“: „Динамо“ Київ, „Шахтар“ Донецьк і дворічною „Зорею“ з Луганська та новиком „Карпати“ зі Львова. Динамо Київ — кількакратний мистець СРСР — знову повторив ц. р. свій успіх, здобувши звання чемпіона СРСР, випередивши на 10 точок віце-чемпіона „Арат“ з Вірменії та „Динамо“ з Грузії. Луганська „Зоря“ зайняла почесне четверте місце у класі чемпіонів, добувши 33 точки, а львівські „Карпати“ запевнили собі певне місце у класі чемпіонів, здобувши 28 точок. За те не дописала доля цього року „Шахтареві“, який, здобувши у 30 змаганнях ледви 24 точки, опинився на кінці таблиці і мусить попрацювати на другий рік з класом чемпіонів.

Цьогорічний тріумф динамівців Києва заскочив майже всіх знатоків футболу, які не очікували багато від майже вповні відмолодженого складу команди, яка визбулася таких „старих асів“, як Банников, Шабо, та практично Вишевця, що досі по тяжких травмах не брав участі у більше як половині змагань. Але динамівці від самого старту твердо і впевнено йшли від перемоги до перемоги. На всіх тридцять змагань вони програли лише три (в цьому до львівських „Карпат“) і виграли 17.

Львівські „Карпати“ вповні доказали, що вони в нічому не поступаються таким ветеранам в лізі як московські динамівці, чи „Торпедо“ або „Спартак“ і опинилися серед них в „золотій середині“. Щастя попустило „Карпати“ в осінньому сезоні, де команда вдовольнялася самим ремісами і то.. на своєму полі. Є всі дані, що на другий рік „Карпати“ покажуть далеко кращі висліді. Мають добрий склад і — а це важке — великий запал і охоту.

Всесоюзна „Вища класа А“ складається з 22 команд. Україну заступали ц. р. чотири команди: „Дніпро“ Дніпропетровськ, „Чорноморець“ Одеса (що спав з класу чемпіонів), „Металург“ Запоріжжя та „Металіст“ Харків. Найкраще списався „Дніпро“ з Дніпропетровська, здобувши у 42 змаганнях (27 виграних і 6 програних та 9 ремісів) 63 точки і тим самим першество ліги та вхід до класу чемпіонів. Цим самим у класі чемпіонів в 1972 році Україну заступатимуть знову чотири команди: Динамо-Київ, Зоря-Луганськ, Карпати-Львів та Дніпро-Дніпропетровськ. На жаль, друга команда в цій лізі, „Чорноморець“ Одеса, який так гарно заступав у весняному сезоні, заломався в (Закінчення на стор. 6-ій)

СЛАВЕН ЛЬВОВЕ!

КОМАНДА «КАРПАТИ» — ДЕБЮТАНТ ВИЩОЇ ЛІГИ.

Є ще один секрет успіху «Карпат»: ця самобутня і своєрідна команда глибоким корінням вросла в рідну землю, увібравши в себе все найкраще, що є сьогодні в прикарпатському та закарпатському футболі. Мабуть, тепер усі знають, що І. Кульчицький, Р. Покора, О. Швайницький, Р. Поточняк народилися і вирости у Львові; В. Данилюк, О. Савка та Л. Броварський — у Дрогобичі; П. Данилюк — у Івано-Франківську; Б. Грещак — на Тернопільщині; Г. Вайда, М. Лупол, Я. Габовда, І. Герг — у Закарпатті; І. Шопя, В. Булгаков — на Хмельниччині. Та й Г. Лихачов, В. Сиров, Б. Сорока свій футбольний талант по-справжньому розкрили тільки в «Карпатах».

Як складеться подальша доля талановитої львівської дружини, передбачити, звичайно, важко. Та шанувальники цієї команди вірять, що до вищої ліги «Карпати» прийшли надовго. П. РИМАРЕНКО

UKRAINIAN TEAM „KYIV - DYNAMO“ SOCCER CHAMPION OF USSR FOR 1971

Kiev Dynamo won the Soviet soccer championship for the fifth time. They took the lead in the first round and kept it right through to the end. The effective attacking play of the team was backed up by a highly reliable defence. Much credit is also due to the team's new senior coach, Alexander Sevidov

Anatoly Bishovets

It was recently made known that the sponsors of the 9th World Championships have decided to erect 16 statues to the best soccer players (one from each of the participating teams) at Mexico's Aztec Stadium. Anatoly Bishovets was chosen as the representative of the Soviet national team—the first Ukrainian sportsman to have earned such an honor.

Perhaps it would be of interest to our readers to know some more about Anatoly's soccer career. In 1966, when sports fans were attentively following the World Soccer Championships in England, 20-year-old Anatoly Bishovets made his debut on the first squad of the Kiev Dynamo team. In December of the next year, The London Times carried an

кінцевих грах і віддав друге місце — а тим самим і аванс до класу чемпіонів (входять два) московської команди „Локомотив“. Зате приємно розчарував „новик“ в цій лізі запорізький „Металург“, здобуваючи почесне четверте місце. Щастя не дописує постійно харківському „Металістові“ (колишньому „Авангардові“), який вже десять років безуспішно змагається за вступ до класу чемпіонів і цього року опинився на 8-му місці.

Всесоюзна друга ліга класу „А“ розіграє свої змагання у 4-ох групах: Західна („українська“), Центральна, Полуднева і Східна. В українській групі змагалися 26 команд України, між ними 6 команд західних областей (Буковина-Чернівецькі, СКА-Львів, Авангард-Тернопіль, Спартак-Івано-Франківськ, Говверля-Ужгород, Торпедо-Луцьк, Горинь-Рівне). На перших місцях опинилися команди: Кривбаз-Кривий Ріг, Суднобудівник-Миколаїв, Автомобіліст - Житомир і Шахтар-Кадівка. Дві з них будуть змагатися з першуним Центральної групи за вхід до першої ліги класу „А“. На останньому місці опинилися волинські команди Торпедо і Горинь, що мусять злетіти до республіканської ліги.

Офіційним мистцем України у футболі став отже цього року „Кривбаз“, бо Українська Республіка має лише дві класи: А і Б. В кінці листопада „Кривбаз“ розіграв елімінаційні змагання за вхід до всесоюзної класу А з мистцем Російської Фед. Республіки „Іскрою“ зі Смоленська, програвши у Смоленську (у сніговій бурі) 3:1, та виграючи у себе 3:0. Кривбаз ввійшов до вищої класу на місце „Дніпра“ з Дніпропетровська, який перейшов до класу чемпіонів. Так отже у

1972 році Україну репрезентуватимуть у класі чемпіонів 4 і всесоюзній класі „А“ 5 команд.

Позитивним явищем цьогорічного сезону був виступ „Збірної України“ у футболі; від давніх літ не було такого експерименту і хоч це були лише гостинні (неофіційні) змагання, то всетаки воно говорить вже своєю мовою; збірна України зложена з гравців київського „Динамо“, луганської „Зорі“ і львівських „Карпат“ розіграла у вересні три товариські змагання в Австрії, вигравши дві і зремісувавши дві (з еіденським „Рапід“).

Рівно ж входить у практику щорічний змаг між збіркою України і такою ж Росії; до складу команд входять гравці лише республіканських класу (А і Б), з виключенням гравців з всесоюзних команд. Цьогорічні змагання виграла збірна України 2:1.

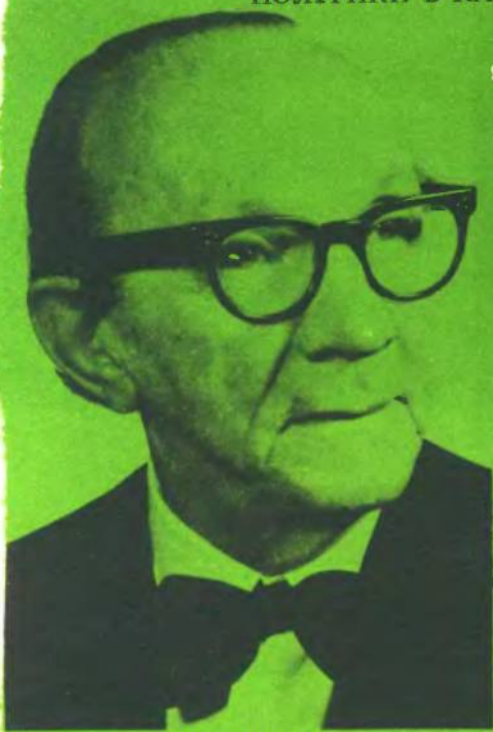
Коли додамо до цього ще, що цьогорічне всесоюзне мистецтво юніорів здобули юніори київського Динамо, то можемо з вдоволенням ствердити що Україна закінчила цьогорічний футбольний сезон на відмінно.

А. БИШОВЕЦЬ

article entitled "A New Kind of Soccer Player". This influential British newspaper called on soccer specialists and players to pay heed to the manner of play displayed by the young Soviet forward. Sports commentators noted that the Kievite had in a short time made his way from the ranks of a newcomer to a player on the Soviet national team. Since that time the British press has been keeping a constant eye on Anatoly Bishovets, and, of course, on other top soccer players.

Aside from soccer, Anatoly enjoys reading books and dreams of a career in journalism and law. He is well versed in both literature and the arts, and is presently a correspondent student of the Kiev College of Physical Culture.

Е. КОЗАК

Unmatched artist-caricaturist E. Kozak-EKO.

Коментар нашого незрівняного мистця-карикуриста, Едварда Козака-ЕКА, до пінг-понгової дипломатії президента Ричарда Ніксона, поміщений в журналі „Лис Микита” в травні цього року, не втратив своєї актуальності після заповідження „подорожі миру” Президента ЗСА до червоного Китаю.

CHICAGO SUN-TIMES,

“However, under the circumstances, I don't have much alternative . . .”

НА ЖЕБРИ
—You beg for some technology, and I'll beg for some wheat, since we have everything else.
The Beggars

— Ти нажебраеш техніки, а я нажебраю пшенички, бо решта всьо у нас есть! — December 31: Five minutes to midnight

31 DECEMBRE : MINUIT MOINS CINQ

KHRUSHCHEV

ПОХОРОН „ДРУГОЇ КЛАСИ”
Second class burial

The second death of a Soviet leader

Le Canard enchainé

29 DECEMBRE 1971
Paris-2

Ready to kiss each other?...Or to bite each other?
Prêts à s'embrasser?... ou a se mordre?

